

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

December 9
1972

Poština plačana v gotovini.

MALI OGLASI

Kupim zastarele puške risanice raznih sistemov in kalibrov (npr. 8,15 × 46 R, 11,15 × 58 R, 9,3 × 72 R, 8 × 50 R). Pošljite opis in ceno. Janez Hartman, T. Čečeve 7, 63000 Celje.

Vse, ki si želijo nabaviti kar najboljše mladiče – nemške kdl. ptičarje, nemške žimavce, angl. poentre, lovske terrierje, posavske in istrske kdl. goniče iz spomladanskih legel, prosiva, da se prijavijo do 15. 1. 1973.

Sedaj so še na voljo mladiči: kdl. istrijanci in nemški žimavci, stari do 3. mesecev. Ivan in Ančka Udovič, Unec 115, 61381 Rakek.

Prodajam dve leti in pol staro brak-jazbečarko, je zelo dober gonič in krvosledec. Franc Grebenc, Zlebič 42, 61310 Ribnica.

Lovskega čuvaja išče LD Laze pri Ljubljani. Enosobno stanovanje s pritlikljinami v lovski hiši. Osebni dohodki in vse drugo po dogovoru. Pogoji: starost do 35 let in čuvajski izpit – ali obveza, da ga opravi v enem letu. Pismene ponudbe z osebnimi podatki in lovsko prakso – do 31. dec. 1972 – na uredništvo LOVCA – pod »Lovski čuvaj, Laze«.

Prodajam kdl. istrijanko, 16 mesecev staro, odličnih staršev. Jože Sever, Trebnje 102, 68210 Trebnje.

Prodajam dvocevko 16–16 z menjalnimi cevmi 16–8 × 37 R–360 in s strelnim daljnogledom. Boris Lenček, Kersnikova 11, 61230 Domžale.

Mreže za ograje izdelujem iz nerjavečega materiala. Zaščitno barvanje ni potrebno. Višina mreže in velikost okenc po želji kupca. Obstojne tudi v obmorskih in industrijskih razmerah. – Ing. Lojze Kocmur, Podgorje 29, 63230 Šentjur pri Celju.

Gojitveno lovišče »FAZAN« BELTINCI, razpisuje prosto delovno mesto

LOVSKEGA ČUVAJA

Pogoji: Končana osemletka, članstvo v lovski organizaciji in veselje do lovskega poklica. Prednost imajo kandidati, ki so opravili lovskočuvajski izpit. Družinsko stanovanje v revirju zagotovljeno. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe takoj ali po dogovoru

TEČAJ ZA LOVSKE ČUVAJE

Obveščamo vse, ki se zanimajo za lovskočuvajski izpit, da bo tečaj v februarju ali marcu 1973. Trajal bo približno tri tedne.

Podrobnejši razpis in drugi pogoji bodo objavljeni v naslednji št. LOVCA.

Lovska zveza Slovenije

Lovci!

Tkanine za lovske obleke vam nudi prodajalna:

»MODA«
MERKUR

MURSKA SOBOTA
Titova 11

Velika izbira klobukov:

»GALANTERIJA«
MERKUR

MURSKA SOBOTA, Titova 33

Društvo ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani je izdalo

Kinološko–lovski koledar 1973

v novi obliki, ki ga je opremil in mu dodal nekaj novosti Vladimir Pleničar. Koledar ima šest barvnih fotografij.

DLP bo koledar razposlalo po lovskih družinah za ceno 10 din, poština posebej. Lovci ga lahko nabavijo v trgovini »LOVEC«, Ljubljana, Gosposvetška 12, ali pri DLP v Ljubljani, Župančičeva 9/II.

Koledar je primerno novoletno darilo, okras lovski sobi, lovskemu domu ali koči.

Naklada je majhna. Pohitite z nabavo, ker bo koledar hitro pošel!

Trgovsko podjetje na veliko in malo

Trubar

LJUBLJANA, TRUBARJEVA CESTA 29

Telefon 316 441. 320 051, p. p. 478

Tekoči račun 50100-601-10862

Nudimo vse vrste vrvi in vrvic, pohištveno blago in druge artikle za tapetniška in sedlarska dela.

Vsem lovцем obisk in nakup blaga v naši trgovini toplo priporočamo.

Poljska jerebica, samček. – Kako bo preživel ta naša najprikupnejša poljska perjad zimo? Mnogo je odvisno tudi od nas lovcev, kako bomo zanjo skrbeli v zimskih tegobah. Ali so krmišča pripravljena zanjo in tudi za drugo divjad?!

LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije

LV. letnik

št. 9

december–gruden 1972

Vsebina

	Govor Lojzeta Briškijskega, predsednika LZ Maribor in podpredsednika LZS, ob otvoritvi Slovenske lovske razstave v Mariboru, 7. 10. 1972	258
Slavko Kovač	Slovenska lovska razstava	259
Francè Cvenkel	S seje upravnega odbora Lovske zveze Slovenije v Mariboru	262
Francè Cvenkel	Tudi konferenca Lovske zveze Jugoslavije tokrat v Mariboru	265
	O Slovenski lovske razstavi so povedali ali napisali	266
Francè Avčin	Lovci, pomagajmo kmetu!	270
Boris Kralj	Osebna izkaznica	271
Drago Predan	Strel ob luninem svitu	273
Tone Svetina	Lovčeva hči – IX.	275
Po lovskem svetu:	Nekaj misli o avstrijskih gamsih – M. Kelih	277
	Reja sika jelenov na Kitajskem – T. Pletersky	278
Lovski optrnik:	Jelenji ruk v Karavankah – F. Eržen	279
	Planinskemu orlu zaščito vse leto! – P. Travner	280
Vprašanja-odgovori:	Vejniki	281
Mladi pišejo		282
Lovska organizacija:	Odlikovanja LZS od 31. 8. do 1. 11. 1972	282, 283
Jubilanti	Robert Lampreht	284
V spomin		285
Lovska kinologija:	Ob zlatem jubileju – VI. Pleničar	286
Šaljive		288

GOVOR LOJZETA BRIŠKIJA, PREDSEDNIKA LZ MARIBOR IN PODPREDSEDNIKA LZS, OB OTVORITVI SLOVENSKE LOVSKE RAZSTAVE V MARIBORU, 7. 10. 1972

Vsem, ki ste prišli na otvoritev slovenske lovske razstave iz naših bratskih republik, sosednje Madžarske, Italije, Avstrije in iz naših krajev, lovski zdravo! Pozdravljeni v imenu Lovske zveze Slovenije in Lovske zveze Maribor! Dobrodošli v Mariboru, mestu gostitelju!

Drago mi je, da med gosti v naši sredi lahko posebej pozdravim tovariše

Staneta Dolanca, člana izvršnega biroja predsedstva ZKJ,

Marka Bulca, člana predsedstva SFRJ,

Miho Marinka, člana sveta federacije,

Ivana Mačka, člana sveta federacije,

Andreja Marinca, sekretarja sekretariata CK ZKS in

Toneta Kropuška, predsednika republiškega sveta ZSS.

Pozdravljam predstavnike skupščine in družbenopolitičnih organizacij socialistične republike Slovenije, predstavnike JLA, predstavnike delovnih organizacij in društev.

Nadalje pozdravljam predstavnika Mednarodnega lovskega sveta Lazarja Raića ter predstavnike in člane lovskih organizacij in društev iz sosednjih držav.

Z velikim zadovoljstvom sporočam, da smo prejeli od našega prvega lovca in nam vsem dragega tovariša Tita pismo naslednje vsebine:

»Najlepše se vam zahvaljujem za vabilo, da obiščem razstavo lovskih trofej Slovenije od začetka tega stoletja do danes. Žal mi je, ker mi druge dolžnosti ne dovoljujejo, da bi obiskal vašo razstavo, v pripravo katere so slovenski lovci vložili mnogo truda. Prepričan sem, da bo vaša razstava spodbudila še več zanimanja in skrbi za ohranitev bogastva narave in za napredek lovstva. Želim vam tudi v bodoče mnogo uspehov.«

Človek današnje dobe, oborožen z velikimi dosežki znanosti, vse bolj, žal večkrat tudi brezobzirno, posega v naravo, zibelko in hranilko vsega živega. Vsak nepremišljen in brezobziren poseg v naravo ima lahko nepopravljive posledice predvsem za človeka.

To spoznanje mora biti, tako kot na vseh področjih človekovega delovanja, razumljeno dojeto in izvajano tudi v lovstvu. Skrb za varstvo narave, s tem pa za ohranitev zdrave divjadi, mora biti zato temeljno načelo, ki naj bo cilj in vodilo pri urejanju lovstva in njegovem izvajanju. V samoupravni socialistični družbi, kjer je divjad kot del naravnega bogastva družbena last, so dane vse možnosti, da se to načelo najbolj smotrno uresniči. V okviru velikih sprememb in v skladu z vsem, kar se razvija in raste v naši samoupravni skupnosti, je potrebno tudi na področju lovstva utirati nova pota in uveljavljati nove vrednote. Nekatere stare navade se morajo umakniti spoznanjem sodobnega časa. To bo mogoče doseči, če bomo lovci vključeni v vsa dogajanja, če bomo upoštevali znanstvena spoznanja, posebej dognanja biologije, če bomo skrbeli za strokovno izpopolnjevanje in če bomo ustrezno organizirani.

Na temelju splošnega interesa in sodobnih spoznanj pojmuje mo lovstvo kot sestavni del človekove dejavnosti, povezane z naravo. Napredno urejeno lovstvo in pravično izvajanje lov je močna opora varstvu narave. Lovstva ne moremo pojmovati samo kot športno zabavo in slo po ubijanju divjadi, temveč kot pomembno družbeno dejavnost, ki vključuje vse odnose in ravnanja človeka do prosto živeče divjadi in je usmerjeno v njeno zaščito. Tudi gospodarska stran lovstva ni nepomembna, če z lovišči dobro upravljamo, če z dohodki iz lovišč skrbno gospodarimo in če jih usmerjamo

predvsem v varstvo in čuvanje divjadi in vsega, kar je s tem v zvezi.

Na razstavi je prikazana divjad, ki se je skozi desetletja ohranila na naših poljih, pašnikih, senožetih, v gozdnih grapah, na jasih ter planinskih grebenih in vršcih. Razstava je nazoren prikaz bogastva vrst in števila divjadi na tej naši lepi slovenski zemlji. To bogastvo je hkrati odraz naše skozi desetletja razvijajoče se lovske kulture, na katero smo lahko upravičeno ponosni in s katero se uvrščamo med najbolj napredne narode. Ni naključje, da so nosilci te tradicije v najtežjih dneh preizkušeni našega naroda našli svoje mesto v vrstah borcev za nacionalno in socialno osvoboditev, da so se aktivno vključili v povojno izgradnjo in so tudi danes sredi naporov za uresničenje idealov naše revolucije, t. j. izgradnje samoupravne socialistične družbe. To je nazoren dokaz, kako smo slovenski lovci trdno zasedeni v zemlji in narodu, katerega sinovi smo.

Z zmago socialistične revolucije so tudi za razvoj lovstva nastali novi pogoji in možnosti. Socialistična družba je skrb za upravljanje lovišč in varstvo divjadi zaupala lovcem, ljubiteljem narave in divjadi. Lov in lovsko udejstvovanje ni več privilegij izbrancev. Omogočeno je vsakomur, ki želi prevzeti del odgovornosti za upravljanje lovišč, to pa pomeni predvsem skrb za gojitev oz. ohranitev divjadi in šele zatem možnost do pravičnega izvajanja lova. Menim, da smo slovenski lovci z dosedanjim delom, z upravljanjem lovišč, upravičili zaupanje socialistične družbe ter tudi na tem področju dokazali prednosti socialistične ureditve lovstva. In ne nazadnje so rezultati teh naporov prikazani na tej, po mojem mnenju, bogati lovski razstavi.

Prosim tovariša Rada Pehačka, predsednika Lovske zveze Slovenije, da odpre razstavo.

GOVOR LOJZETA BRIŠKIJA, PREDSEDNIKA LZ MARIBOR IN PODPREDSEDNIKA LZS, OB OTVORITVI SLOVENSKE LOVSKE RAZSTAVE V MARIBORU, 7. 10. 1972

Vsem, ki ste prišli na otvoritev slovenske lovske razstave iz naših bratskih republik, sosednje Madžarske, Italije, Avstrije in iz naših krajev, lovski zdravo! Pozdravljeni v imenu Lovske zveze Slovenije in Lovske zveze Maribor! Dobrodošli v Mariboru, mestu gostitelju!

Drago mi je, da med gosti v naši sredi lahko posebej pozdravim tovariše

Staneta Dolanca, člana izvršnega biroja predsedstva ZKJ,

Marka Bulca, člana predsedstva SFRJ,

Miho Marinka, člana sveta federacije,

Ivana Mačka, člana sveta federacije,

Andreja Marinca, sekretarja sekretariata CK ZKS in

Toneta Kropuška, predsednika republiškega sveta ZSS.

Pozdravljam predstavnike skupščine in družbenopolitičnih organizacij socialistične republike Slovenije, predstavnike JLA, predstavnike delovnih organizacij in društev.

Nadalje pozdravljam predstavnika Mednarodnega lovskega sveta Lazarja Raiča ter predstavnike in člane lovskih organizacij in društev iz sosednjih držav.

Z velikim zadovoljstvom sporočam, da smo prejeli od našega prvega lovca in nam vsem dragega tovariša Tita pismo naslednje vsebine:

»Najlepše se vam zahvaljujem za vabilo, da obiščem razstavo lovskih trofej Slovenije od začetka tega stoletja do danes. Žal mi je, ker mi druge dolžnosti ne dovoljujejo, da bi obiskal vašo razstavo, v pripravo katere so slovenski lovci vložili mnogo truda. Prepričan sem, da bo vaša razstava spodbudila še več zanimanja in skrbi za ohranitev bogastva narave in za napredek lovstva. Želim vam tudi v bodoče mnogo uspehov.«

Človek današnje dobe, oborožen z velikimi dosežki znanosti, vse bolj, žal večkrat tudi brezobzirno, posega v naravo, zibelko in hranilko vsega živega. Vsak nepremišljen in brezobziren poseg v naravo ima lahko nepopravljive posledice predvsem za človeka.

To spoznanje mora biti, tako kot na vseh področjih človekovega delovanja, razumljeno dojetje in izvajano tudi v lovstvu. Skrb za varstvo narave, s tem pa za ohranitev zdrave divjadi, mora biti zato temeljno načelo, ki naj bo cilj in vodilo pri urejanju lovstva in njegovem izvajanju. V samoupravni socialistični družbi, kjer je divjad kot del naravnega bogastva družbena last, so dane vse možnosti, da se to načelo najbolj smotrno uresniči. V okviru velikih sprememb in v skladu z vsem, kar se razvija in raste v naši samoupravni skupnosti, je potrebno tudi na področju lovstva utirati nova pota in uveljavljati nove vrednote. Nekatere stare navade se morajo umakniti spoznanjem sodobnega časa. To bo mogoče doseči, če bomo lovci vključeni v vsa dogajanja, če bomo upoštevali znanstvena spoznanja, posebej dognanja biologije, če bomo skrbeli za strokovno izpopolnjevanje in če bomo ustrezno organizirani.

Na temelju splošnega interesa in sodobnih spoznanj pojmemo lovstvo kot sestavni del človekove dejavnosti, povezane z naravo. Napredno urejeno lovstvo in pravično izvajan lov je močna opora varstvu narave. Lovstva ne moremo pojmovati samo kot športno zabavo in slo po ubijanju divjadi, temveč kot pomembno družbeno dejavnost, ki vključuje vse odnose in ravnanja človeka do prosto živeče divjadi in je usmerjeno v njeno zaščito. Tudi gospodarska stran lovstva ni nepomembna, če z dohodki iz lovišč skrbno gospodarimo in če jih usmerjamo

predvsem v varstvo in čuvanje divjadi in vsega, kar je s tem v zvezi.

Na razstavi je prikazana divjad, ki se je skozi desetletja ohranila na naših poljih, pašnikih, senožetih, v gozdnih grapah, na jasah ter planinskih grebenih in vršacih. Razstava je nazoren prikaz bogastva vrst in števila divjadi na tej naši lepi slovenski zemlji. To bogastvo je hkrati odraz naše skozi desetletja razvijajoče se lovske kulture, na katero smo lahko upravičeno ponosni in s katero se uvrščamo med najbolj napredne narode. Ni naključje, da so nosilci te tradicije v najtežjih dneh preizkušeni našega naroda našli svoje mesto v vrstah borcev za nacionalno in socialno osvoboditev, da so se aktivno vključili v povojno izgradnjo in so tudi danes sredi naporov za uresničenje idealov naše revolucije, t. j. izgradnje samoupravne socialistične družbe. To je nazoren dokaz, kako smo slovenski lovci trdno zasidrani v zemlji in narodu, katerega sinovi smo.

Z zmago socialistične revolucije so tudi za razvoj lovstva nastali novi pogoji in možnosti. Socialistična družba je skrb za upravljanje lovišč in varstvo divjadi zaupala lovcem, ljubiteljem narave in divjadi. Lov in lovsko udejstvovanje ni več privilegij izbranec. Omogočeno je vsakomur, ki želi prevzeti del odgovornosti za upravljanje lovišč, to pa pomeni predvsem skrb za gojitev oz. ohranitev divjadi in šele zatem možnost do pravičnega izvajanja lova. Menim, da smo slovenski lovci z dosedanjim delom, z upravljanjem lovišč, upravičili zaupanje socialistične družbe ter tudi na tem področju dokazali prednosti socialistične ureditve lovstva. In ne nazadnje so rezultati teh naporov prikazani na tej, po mojem mnenju, bogati lovski razstavi.

Prosim tovariša Rada Pehačka, predsednika Lovske zveze Slovenije, da odpre razstavo.

Med otvoritvenim govorom Lojzeta Briškija na mariborskem razstavišču

Slovenska lovska razstava

Slavko Kovač

Sedmega oktobra letos so lovski rogovci in ubrana pesem lovskega okteta oznanili pričetek slovenske lovske razstave. Ob zaključku čez osem dni so organizatorji ugotovili, da si je razstavo ogledalo preko 50 000 ljudi. Doslej je bila to najuspešnejša razstava v Mariboru in hkrati tudi največji in najuspešnejši prikaz slovenskega lovstva.

Lovci smo si razstavo ogledali s tretjo knjigo Zlatorogove knjižnice »Lovske trofeje na Slovenskem« v rokah. Knjiga je bila hkrati razstavni katalog, a vsekakor takšen, da bi bila nanj lahko ponosna katerakoli lovska organizacija na svetu. Avtorjem in drugim sodelavcem lahko samo čestitamo.

Namen razstave je bil, prikazati

naši javnosti povojno delo lovske organizacije ter njene naloge pri varstvu divjadi in narave. Ali je razstava to nalogo opravila?

Obiskovalcem je zelo nazorno prikazala bogastvo in pestrost naših lovišč. V današnjem času naglice in nenehnega pehanja za materialnimi dobrinami so mnogi že pozabili, da obstajajo tudi drugačne vrednote, ki jih ni moč meriti in ocenjevati z običajnimi človeškimi merili. Med te dobrine spada tudi naša lepa in pestra narava z vsemi svojimi prebivalci, za katere skrbimo predvsem lovci. To svojo skrb izkazujemo s prizadevanjem v več smereh. Koliko naporov in sredstev naših lovcev in lovske organizacije za zimsko

krmljenje divjadi, koliko zgrajenih krmišč, voljer, solnic in drugih gojitvenih naprav! Koliko bolj ali manj učinkovitega prizadevanja pri varovanju divjega živalstva pred motorizacijo, urbanizacijo, kemičnimi in agrotehničnimi sredstvi! Posebno poglavje je onesnaževanje narave, s čimer se spoprijemamo že tudi lovci. Predvsem odgovorna naša naloga pa je, vzdrževati v naravi pravilno sorazmerje med vrstami divjadi. Zato bi bila na razstavi dobrodošla »dr. Brüllova piramida«, ki je na svetovni lovski razstavi v nemškem paviljonu v Budimpešti tako nazorno prikazovala vlogo lovca v lovišču. Ob tej piramidi bi se moral zamisliti marsikateri lovec, ki še govori o koristni in škodljivi divjadi. Naši uspehi, naše težave in problemi pri vsem tem so večji, kakor pa smo jih mogli videti na razstavi. Prireditelj je imel vsekakor

Rado Pehaček, predsednik LZS, je odprl razstavo in povabil goste, naj si jo ogledajo

v načrtu prikazati čim več, vendar zaradi pomanjkanja razstavnega prostora in tudi razstavnega gradiva kljub najboljši volji marsikaj ni bilo mogoče. Tudi v strokovnem oziru v marsičem še ne. Tu nas

čakajo torej še pomembne naloge! Lovci znamo biti samokritični, zato smo zadovoljni, da nam je razstava v Mariboru odprla več poučnih spoznanj tudi ob negativnih primerih. Na splošno pa je razstava

Stane Dolanc, sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ, se razgovarja o razstavi s Tonetom Svetino, glavnim urednikom Lovca

zadovoljila lovce in nelovce v vseh pogledih, zlasti nelovska javnost je bila zadovoljna in navdušena ter je izrazila priznanje našemu lovstvu.

V dvorani z dermoplastičnimi preparati in pretežno kapitalnimi medvedjimi kožuhi so bile razstavljene tudi lovske fotografije. Žal na takšnem mestu, da so jih mnogi spregledali. Pestra panorama je pritegnila nase takoj ob vstopu v dvorano vse poglede in je pritegovala obiskovalce, dokler niso zapustili dvorane. Tako so lovske fotografije ostale nekoliko ob strani in so si jih temeljito ogledali res samo za to zvrst »lova« zainteresirani. Treba pa je poudariti, da smo videli nekaj res izrednih posnetkov. Kaže, da tudi v lovske fotografiji kljub omejenim tehničnim možnostim napredujemo. Vendar pri tem moti dejstvo, da se še premalo ljudi ukvarja s foto-lovom, lovom bodočnosti. Natečaja za najboljšo lovsko fotografijo se je udeležilo razmeroma malo fotoamaterjev in fotografov. Precejšen vzrok temu je gotovo v tem, ker že prej nismo tej zvrsti lova posvetili več pozornosti. Potreba po lovskem foto-klubu oz. sekciji je torej tem bolj utemeljena.

Kotiček, ki naj bi prikazal slikarska in kiparska umetniška dela je bil dokaj skromen. Kar odleglo pa mi je, da ni bilo na razstavi raznih modernističnih zmazkov, za katere nikdar ne ugameš, kaj predstavljajo. Prav tako je bilo razstavljeno premalo naše literature z lovske tematiko, strokovne kakor beletristične. Morali bi imeti register vseh takšnih del naših domačih avtorjev, da bi nam bili za prihodnjo razstavo hitro na voljo.

Zelo nazorno je bil prikazan razvoj rogovja jelenov, srnjakov in damjekov. Koroški lovci pa so se potrudili in sestavili odlično kolekcijo gamsjih rogljev.

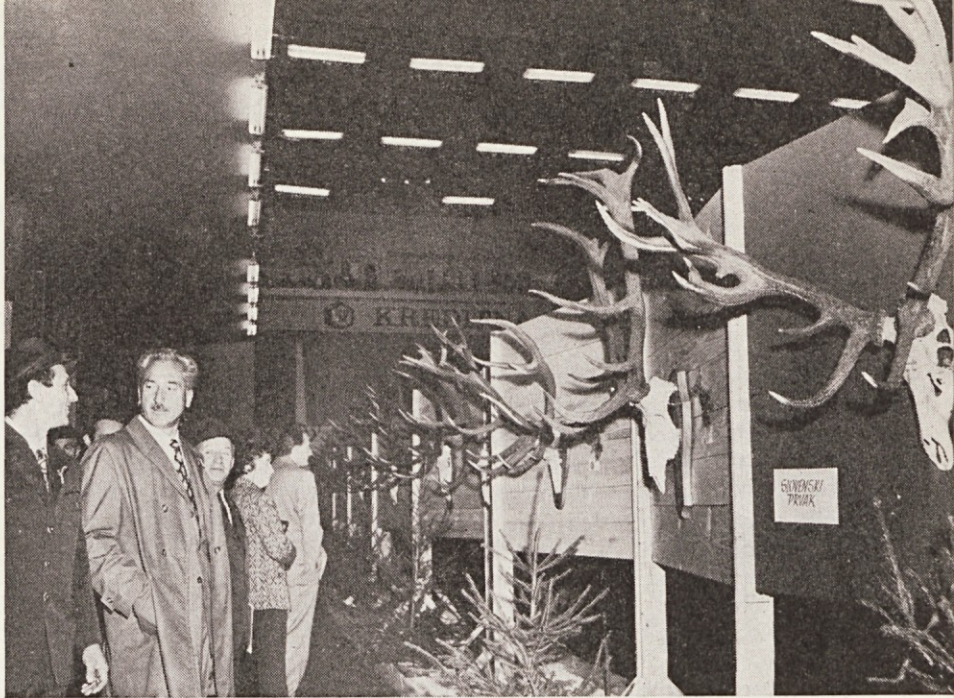
Do kakšnega abnormalnega rogovja lahko pride pri srnjadi zaradi poškodb ali okuženosti z

zajedavci, nam je organizator prikazal s številnimi trofejami.

Inštitut za zoohigieno in patologijo divjih živali pa nam je s številnimi zanimivimi preparati pokazal razne bolezni in poškodbe divjadi. Izredno zanimivi so bili preparati zarodkov srnjadi, z nazorno vidnim razvojem plodu v prvi in drugi polovici nosečnosti.

LD Grosuplje je pripravila študijo oz. prikaz gibanja kakovosti srnjačjega rogovja v 22-letnem obdobju, od 1950 do 1972, to je od tedaj, ko se je v tem lovišču pričel odstrel srnjakov. Ob enem naj bi ta prikaz predočil tudi, kakšni srnjaki žive v tem lovišču preddinarskega območja. Namen prikaza je bil: s pomočjo ocene čim večjega števila trofej po posameznih letih oz. obdobjih priti do zaključka, kako se je v teh 22 letih gibal kakovost srnjačjih trofej; ali se ni spreminjala, ali je nazadovala, ali rasla. Po mednarodni formuli je bilo ocenjenih 132 trofej in za posamezna leta so bila potem izračunana poprečja. Trofeje istega obdobja so bile pritrjene na pokončne deske – vrh vsake deske je bilo rogovje, ki je ustrezalo poprečju tistega razdobja, nato pa je sledilo 10 trofej po moči, začenši z najboljšo. Poprečne vrednosti trofej za posamezna leta oz. obdobja so dala krivuljo, ki kaže dve kulminaciji (1961/62, 1967/68) in en močnejši padec (1963/64), ki ga je verjetno pripisati hudi zimi 1962/63. Rahlo splošno tendenco upadanja vrednosti rogovij srnjakov pa je najbrž pripisati sistemu odstrela.

Ob najmočnejših rogovjih srnjakov in jelenov, rogljih gamsov, čekanov, rogov kozorogov in muflonov je bila največja gneča. Marsikatero oko je iskalo svojo trofejo in s ponosom je marsikak uplenitelj pokazal na kolajno. Toda zavedajmo se: kolajne niso priznanja upleniteljem, temveč odlikovanja lovišč in gojitvenih prizadevanj lovskih kolektivov.

Ing. Marko Bulc, novi predsednik Lovske zveze Jugoslavije, si v spremstvu ing. Alojza Černeta in prof. dr. Franceta Avčina ogleduje rogovje naših jelenov

Razpored trofej je bil estetsko zelo dobro rešen, žal pa je bilo le rogovje jelenov, čekani merjascev in rogov kozorogov ter muflonov dobro pregledno. Toda če bi bila na voljo še tretja razstavna dvo-

rana, bi tudi rogovje srnjakov in roglji gamsov prišli do takšnega izraza kakor druge trofeje.

Mariborska razstava je dokončno razvrednotila trditve o izrednih in kapitalnih predvojin trofejah. Pri

Del trofej predsednika Tita iz Slovenije na razstavi

pogledu kataloga zlahka ugotovimo, da je večina vrhunskih trofej iz povojnih let. Zato je torej odveč govoričenje o izredni kvaliteti trofejne divjadi pred vojno.

Na razstavi smo videli tudi nekaj slabo odrezanih in prepariranih trofej ter starih, slabih preparatov živali. Razstava je bila torej tudi v tem oziru za lovce zelo poučna. Res je, da so neugledne trofeje starejšega izvora, naloga lovskih družin pa je, da v bodoče pazijo, kako člani pripravijo trofeje in proti tistim, ki jih ne znajo ceniti, primerno ukrepajo. Preparirana divjad je bila večji del iz lovskega muzeja v Bistri. Že pred časom smo se dogovorili o preureditvi vseslovenskega lovskega muzeja, toda nekaterim gre denar za to našo kulturno ustanovo težko iz rok. Dotrajani preparati divjadi na razstavi v Mariboru so nas torej opozorili na pospešeno akcijo za naš lovski muzej.

Zelo ponosni smo lahko na kvaliteto in rogovje naše srnjadi. Prednjačijo trofeje s panonskega območja, kjer v mnogih loviščih pred leti srnjadi še ni bilo. Danes je prav v teh loviščih najmočnejša srnjad. Slovenski prvak iz lovišča Polzela v Savinjski dolini pa je ostal še vedno daleč najmočnejši srnjak.

Razstava je dalje dokazala, da imamo v Sloveniji razmeroma zelo kvalitetne gamse. Vendar se je pri zbiranju in ocenjevanju trofej za razstavo izkazalo, da pade še vedno preveč odlično zasnovanih gamsov, starih izpod 6 let. Morda bi kateri od teh, če bi mu pustili živeti, lahko prekosil dosedanjega slovenskega prvaka. Zopet nov pouk z razstave, da je treba pri odstrelu gamsov več pazljivosti, znanja in odgovornosti.

Odstrel kozorogov in muflonov je še skromen, saj smo intenzivneje začeli naseljevati to divjad pred nedavnim. Videli pa smo nekaj že dokaj kvalitetnih trofej, kar kaže na dober razvoj te divjadi pri nas.

Vzrok majhnemu številu teh trofej na razstavi pa je tudi v tem, ker nudimo odstrel največ inozemcem, ki trofeje odpeljejo. Naši lovci si zaradi visokih cen, saj so uvožene živali zelo drage, na splošno ne morejo dovoliti strela na to divjad. Ob tem zopet vznikne misel, da vrhunskih trofej res ne bi smeli puščati čez državno mejo.

Edinstvena je bila zbirka merjaščijih čekanov. Vsi trije najboljši so bili iz gorskih lovišč zgornje Savinjske doline (Rečica ob Savinji, Gornji grad, Ljubno). Tretjeplasirani bi bil najbrž novi slovenski prvak, če bi po uplenitvi previdneje ravnali s trofejo.

Pravo presenečenje je bilo jelenje rogovje. Ugotavljamo, da imamo prvovrstno gorsko jelenjad, ki ji velja posvetiti vso pozornost. Tudi pri tem naj velja načelo: pustimo dozoreti mlade dobro zasnovane jelene! To seveda ni možno, če je ponekod glavni način lova pogon, kjer pade vse, kar pride pred puško.

S seje upravnega odbora Lovske zveze Slovenije v Mariboru

Dopoldne 7. oktobra 1972 je bila na razstavišču v Mariboru slovesno odprta Slovenska lovska razstava, popoldne pa v Domu družbenih organizacij seja upravnega odbora LZS.

Teze za naš novi zakon

Vsem članom odbora, ki ga sestavljajo zastopniki vseh 18 področnih zvez, so bile predložene »Teze za zakon o varstvu, gojenju in lovu divjadi ter o upravljanju z lovišči«. Teze so bile razposlane tudi več vodilnim družbeno-poli-

Starinsko orožje, gojitveni objekti in prva dva dni tudi vse pasme lovskih psov na Slovenskem so razstavo prijetno okvirili.

Nekatera domača in tuja trgovska ter industrijska podjetja so prikazala lovsko orožje in pribor. Izstopala je firma Sodja iz Borovelj z res izbrano kolekcijo modernih pušk, prav tako firma Fanzo iz Borovelj, ki je prikazala tudi Avčino – ABC kroglo v raznih kalibririh.

Množična udeležba slovenskih lovcov na razstavi je gotovo dokazala enotnost slovenske lovske organizacije. Priznati moramo, da je mariborska lovska zveza s svojimi sodelavci in ob pomoči vseh slovenskih lovcov od Triglava do Gorjancev in od Prekmurja do Jadrana na omejenem prostoru mariborskega razstavišča in z omejenimi sredstvi odlično opravila svojo nalogo. Množičen obisk in laskava priznanja so vsem, ki so pri tej prireditvi aktivno sodelovali, vsekakor največja nagrada.

tičnim delavcem v Sloveniji in so pravzaprav uvod v javno razpravo za nov lovski zakon. Pripravila jih je posebna komisija izvršnega odbora LZS in naj bi bile temeljna izhodišča za bodočo ureditev lovstva pri nas. Nov lovski zakon oz. zakon o gojitvi in čuvanju divjadi postaja spričo splošnega družbenega razvoja in razvijajočega se samoupravnega sistema vse večja nujnost; sprejet naj bi bil v l. 1973. Člani upravnega odbora bodo teze, ki so do nadaljnjega šele osnutek oz. predlog, proučili in v določenem roku poslali LZS svoja dopolnila in pripombe. Enotnejši

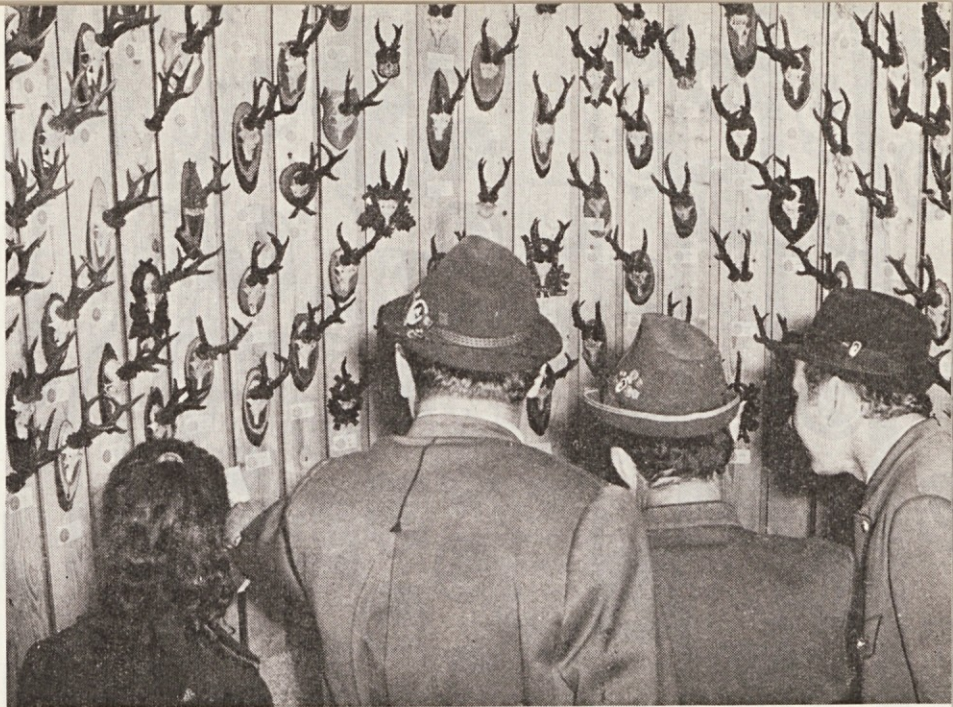
koncept bo potem dan prek našega glasila vsem lovcem v javno razpravo.

Predlog novega zakona o orožju

Republiški sekretariat za notranje zadeve je poslal Lovski zvezi Slovenije omenjeni predlog. LZS zagovarja stališče, da je za posest in nošenje ter nabavljanje streliva potrebna učinkovitejša kontrola. Nabavno dovoljenje in orožni list za kakršno koli lovsko orožje naj bosta nujno vezana na članstvo v lovski organizaciji. Izključitev oz. izstop iz članstva naj bi bil tudi razlog za odvzem orožnega lista. V interesu varstva narave oz. ptic pevk je treba tudi zaostri predpise o uporabi zračnega orožja. Ta novi zakon naj bi tudi učinkoviteje preprečeval zlorabo orožja in motornih vozil pri »motoriziranem« divjem lovu, ki se zaskrbljujoče širi. V zvezi z izvajanjem ustavnih dopolnil je prenehal veljati zakon o preizkušanju in žigosanju orožja, zato naj bi novi lovski zakon vključil tudi to zadevo.

Na vidiku tudi nov zakon o gozdovih

Upravni odbor soglaša s pripombami izvršnega odbora LZS na teze bodočega zakona o gozdovih. Divjad je sestavni del narave kot celote, zato je zagotovitev naravnih prehrambenih pogojev divjadi istovetna z varovanjem okolja, kar je skupna naloga upravljavcev lovišč (lovcev), gozdarstva (gozdarjev) in kmetijstva (kmetovalcev). Divjad ima torej v ustreznem staležu pravico do hrane v gozdu in na polju. Te hrane ne moremo smatrati za škodo. Lovske organizacije naj bi plačevale le tisto škodo, ki jo napravi divjad v prekomernem staležu (nad bonitiranim). V gozdarstvu je treba tudi omejiti enostranske posege v okolje, ki siromajšijo divjadi naravne prehrabne pogoje. Zaradi takšnih posegov po-

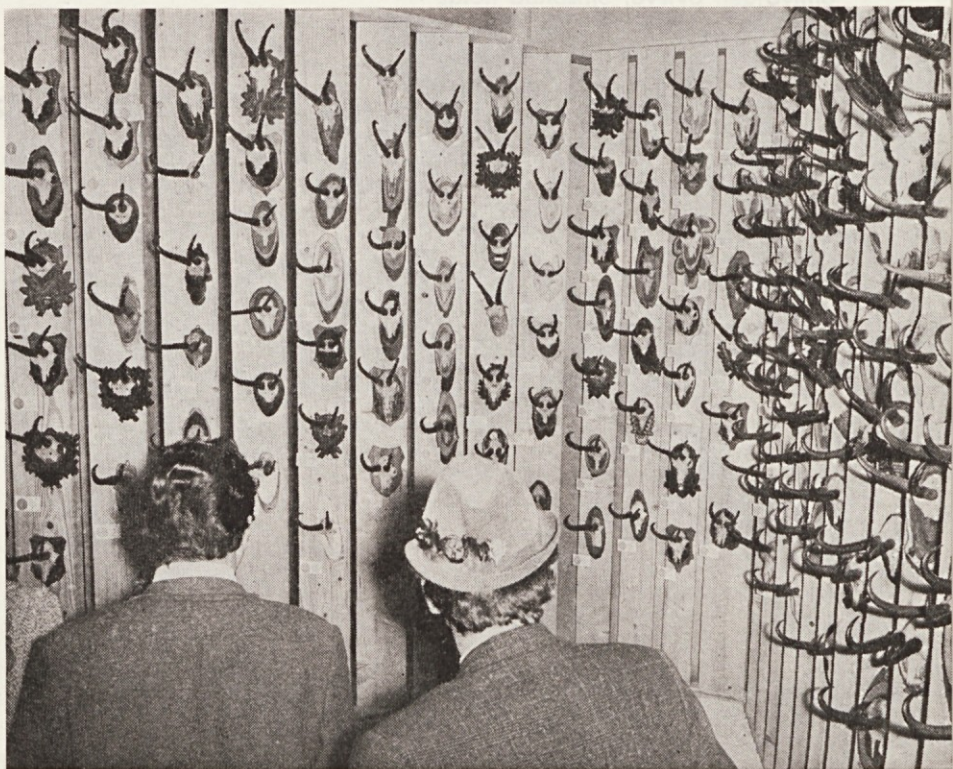
Srnjače rogovje na razstavi

tem tudi pogosto nastajajo škode na gozdnih in kmetijskih površinah. Takih škod torej ne moremo obravnavati kot absolutnih škod, pač pa, zlasti kadar je stalež divjadi ustrezen, za enega od bioloških komponent.

Število naročnikov na Zlatorogovo knjižnico – nezadostno

Upravni odbor je ob predloženih podatkih izrazil nezadovoljstvo nad skromnim številom naročnikov

Skupina razstavljenih gamsjih rogljev

Zbirka čekanov na razstavi

Zlatorogove knjižnice. Rezultat prvotnega navdušenja za knjižnico je manj kakor polovica lovcev-naročnikov na Zlatorogove knjige. Vse članstvo (100%) se je doslej naročilo le v lovskih zvezah Gorica

in Prekmurje. V nekaterih zvezah so tudi že precej blizu 100%, v nekaterih je pa stanje zelo slabo. Vzrok temu je vsekakor nezadostna propaganda po lovskih družinah, ki bi pravzaprav morale imeti

Prikaz vodne perjadi v njenem življenjskem okolju

vsaka svojega poverjenika za knjižnico. Neozirajte se na zamero bi bilo treba reči vsakemu, ki nima pravnega odnosa do lovske knjige: »Si med lovci samo zato, da streljaš, loviš?! Pusti divjad pri miru, kajti tudi med lovci je danes treba nekaj znati! Pojdi drugam, športov je mnogo! Za puško in naboj si pripravljen dati milijon in več, za knjige pa ne nekaj tisočakov! Izobraževati se, je kulturni dolg samemu sebi, je potreba časa, ki velja tudi za slehernega lovca!« Besede – izrečene na seji upravnega odbora LZS!

Prva naklada Slovenskega lovskega priročnika je hitro pošla. Pripravljamo drugo. Toda priročnik bomo ponatisnili šele, ko se bo število naročnikov na Zlatorogovo knjižnico temeljito popravilo.

Solidarnostna pomoč pomurskemu lovstvu

O katastrofalni poplavi v Pomurju, ki je prizadela lovišča lovskih zvez Prekmurje, Ljutomer, Gor. Radgona, Ptuj in Maribor je Lovca že poročal. Škoda na divjadi v loviščih LZ Prekmurje je ocenjena na 100 milijonov. Toda prekmurški lovci so se sami hitro lotili nalog, da bi odpravili posledice poplave. Spomladi bodo na 100 ha vložili po 5 fazanov, zato bo potrebnih 140 000 din. Lovske družine bodo dobile iz sklada področne zveze 60% sredstev, same pa bodo krile 40% stroškov. Poleg tega bodo LD vložile na vsakih 100 ha še 20 »komercialnih« fazanov. Če oz. kolikor tega ne bodo storile, bodo imele ustrezno zmanjšan odstrel za inozemske lovce. Zajce in jerebice pa so v večini lovišč Pomurja popolnoma zaščitili. Ampak da vsaj v glavnem obdržijo inozemske goste, jim bodo tudi letos omogočili lov v nekaj pomurskih loviščih – vendar v omejenem obsegu in na račun domačih lovcev, ki so se odstrelu odpovedali.

Upravni odbor je soglasno sklenil, da lovci Slovenije solidarno pomagamo lovskim organizacijam Pomurja, ki so sestavni del lovstva celotne Slovenije. Izvršni odbor LZS bo pripravil na osnovi točnejših podatkov konkreten predlog za prihodnjo sejo upravnega odbora LZS.

Pred konferenco Lovske zveze Jugoslavije

Upravni odbor je tudi izvolil delegate za skupščino oziroma konferenco Lovske zveze Jugoslavije, 14. 10. 1972 v Mariboru. Po pravih pošlje na skupščino vsaka republiška zveza določeno število delegatov, s tem da imajo status delegata tudi dosednji člani predsedstva LZ Jugoslavije. Slovensko lovstvo so v zadnji mandatni dobi zastopali v Lovski zvezi Jugoslavije: Rado Pehaček, kot podpred-

sednik LZJ, in Stane Dolanc ter Tine Remškar. Izvoljeni delegati pa so: ing. Marko Bulc, Lojze Briški, Andrej Babnik, Lovro Šuler, ing. Aleksander Gergar in Drago Klobučar.

Zaključni račun LZS

Odborniki so potrdili zaključni račun organizacije in lovskega sklada LZS za lovsko leto 1971/72. Organizacija s svojimi enotami (list Lovca, Lovski dom, organizacija) je imela dohodkov 956 075,18 din, izdatkov pa 855 708,49 din. Presežek 100 366,69 din je bil prenešen kot dohodek v proračun za lov. leto 1972/73.

Lovski sklad LZS je imel skupnih dohodkov 356 557,15 din in enako tudi izdatkov.

Francè Cvenkel

Tudi konferenca Lovske zveze Jugoslavije tokrat v Mariboru

Lovska zveza Jugoslavije (LZJ) je s sklicanjem konference v Mariboru dala poseben poudarek tudi Slovenski lovski razstavi. 49 delegatov (od 55 delegiranih) iz vseh republik in obeh avtonomnih pokrajin se je v soboto, 14. oktobra, zbralo v veliki dvorani doma družbenih organizacij. Konferenci sta prisostvovala tudi predsednik Kina-loške zveze Jugoslavije Otmar Kreačić in predsednik skupščine občine Maribor Stojan Požar, ki je udeležencem priredil tudi sprejem. Na zasedanju so bili tudi zastopniki lovskega tiska, »Lovač-kih novin« iz Novega Sada, »Lovačkega vjesnika« iz Zagreba in našega »Lovca« ter drugi novinarji.

Ubrani zvoki lovskih rogov in pesem lovskega okteta LZ Maribor so naznanili začetek zasedanja predstavnikov Lovske zveze Jugoslavije, ki povezuje 6 republiških in 2 pokrajinski lovski zvezi s 121 področnimi in občinskimi zvezami, v katerih je včlanjenih 1646 društev oz. družin s 120 417 lovci.

Skrb za divjad

Iz poročila o delu LZJ, ki so ga dobili delegati z vabilom, je razvidno, da je Lovska zveza Jugoslavije opravila vrsto koristnih nalog za vse jugoslovansko lovstvo. Delo LZJ je spričo tako različnih pogojev

in razmer v jugoslovanskih republikah in pokrajinah težko in večkrat neučinkovito. Od konference oz. skupščine leta 1968, na kateri so bile zadnje volitve, je bilo skupno 23 raznih sestankov, na katerih so predvsem razpravljali o problemih varstva in gojitve divjadi, zlasti ogroženih vrst, kakor so zajec, jerebica in kotorna. Upada tudi število lovnih ptic selivk, kljunači, prepelice in močvirske ptice. Kot posledica človekovega vpliva na naravo je vedno več negativnih faktorjev, ki uničuječe vplivajo na biotop več vrst divjega živalstva. Ponekod je stalež nekatere divjadi že tako kritičen, da bomo pod takšnimi pogoji kmalu lahko govorili o izginotvi določenih vrst. Glavni vzrok temu je vsekakor človek s svojim nepravilnim odnosom do okolja, v katerem živi tudi sam. Precejšen del krivde morajo prevzeti nase tudi nekateri lovci in nekatere lov. organizacije, ker prekomerno odstreljujejo divjad in sploh današnje lovstvo nepravilno pojmujejo. Načelo, da je treba iz lovišča pridobljena sredstva vračati nazaj v lovišče, ponekod še ni uveljavljeno.

Večkrat tudi ni sodelovanja na relaciji: lovsko društvo—področna zveza—republiška zveza. Še vedno je tudi premalo sodelovanja z občinskimi skupščinami. Predsedstvo LZJ je leta 1969 v svojih »Smernicah« vsem lov. organizacijam dalo jasne napotke za delo proti škodljivim pojavom v lovstvu. V Smernicah so tudi navodila, kako ohraniti našo divjad in preprečiti iztrebljenje ogroženih vrst. Prednost ima predvsem zaščita za daljšo dobo in na večjih območjih, več lovišč skupaj. Smernice so bile razposlane vsem republiškim in pokrajinskim lov. zvezam, vsem predsednikom skupščin in izvršnih svetov republik ter pokrajin, kakor tudi sekretariatu za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta. Vprašanja varstva in gojitve divjadi so bila obravnavana na več

O SLOVENSKI LOVSKE RAZSTAVI SO POVEDALI ALI NAPISALI V KNJIGO VTISOV

Lovstvo je ogledalo kulture naroda, lovska razstava je ogledalo kulture lovcev.

Alfonz Mazlu, Ptuj

Slovenska lovska razstava je pokazala bogastvo naše prirode in slovenske nacionalne kulture. Obvezuje nas, da to čuvamo, gojimo in varujemo. Veliko razstav sem že videl in moram reči, da tale ne zaostaja za tistimi najboljšimi in najlepšimi. To je bogastvo in lepota trofejev, ki se jih malokje vidi.

Stane Dolanc,
sekretar izvršnega biroja
predsedstva ZKJ

Prevzet sem nad razstavo. Material, ki je razstavljen, mi je bil poznan že med ocenjevanjem. Izbor je skrben, enkratni. Razstava je originalna in moderna, pregledna za vsakogar. Slovenskim lovcem lahko samo čestitam. Videl sem doma vse svetovne lovske razstave; ta ne zaostaja za najboljšimi. Uspeh je popoln, trofeje in njihova moč presenečajo. To je velik uspeh gojitve.

Lazar Raič,
predstavniki Mednarodnega
lovskega sveta (CIC)

Organizatorji so vložili v razstavo veliko ljubezni in strokovnosti. Razstava izkazuje tri ideje: idejo čuvanja narave, kot sestavnega dela človekovega okolja; idejo strokovne vzgoje, kjer je nazorno prikazano, koliko je treba storiti za dosego vrhunske trofeje, tu so izraženi ljubezen, delo in znanje v naših loviščih. Enkratni je prikaz rasti rogovja, razvoj plodu divjadi in po mojem mnenju je posebno imeniten prikaz trofejev na področju ene družine. Vse to, vsa lovska statistika in kar je prikazanega so čudoviti napotki in spodbuda vsem obiskovalcem, zlasti lovcem. In tretja ideja, razstava je enkratni prikaz rezultatov gojitve divjadi v Sloveniji, ki se odraža s svojim množičnim prikazom trofejev. Zagotovo pa dokazuje, da imamo med vsemi narodi sveta najkvalitetnejše game. To je naš posebni ponos. Na razstavi ni kiča, je na kulturni višini. Mislim, da lahko organizatorjem in vsem kreatorjem razstave čestitamo z obema rokama.

Ing. Marko Bulc,
predsednik Lovske zveze
Jugoslavije

Razstava me je impresionirala. Lovskih razstav doslej še nisem videl, vendar je ta napravila name velik vtis. Vsa čast organizatorjem, ki so s svojim trudom prav gotovo veliko prispevali, da o razstavi lahko govorimo samo v superlativih. Najbrž se bo glas o tej razstavi razširil prek meja naše domovine.

Miha Marinko,
član sveta federacije

Slovenska lovska razstava res preseneča, tudi v primerjavi z inozemskimi največjega slovesa. Dokaz več, da je naše lovstvo na pravi poti. Iskreno čestitam in dober pogled!

Francè Avčin,
univerzitetni profesor

Dobro poznam Jugoslavijo in slovensko lovstvo, ker sem se praktično »oženił« s slovensko zeleno bratovščino. Bil sem pripravljen, da bo razstava dostojna svojemu imenu, vendar me je kakovost in urejenost, kakršno sem videl, presenetila. Lahko si samo želim, da bi tudi pri nas sledili takšnemu vzoru, kakršen se nam predstavlja na tej razstavi.

Annibale Drobnič, Trst

Navdušen sem nad razstavo, je enkratna in človeka prevzame.

Ing. Andrej Marinc,
sekretar sekretariata CK ZKS

Ta razstava šele pokaže, kaj smo imeli v naših loviščih in kaj bomo še imeli, če bomo znali ceniti našo divjad. Razvoj rogovja prikaže lovcu nazorno več kakor lahko da knjiga.

Celotna razstava človeka prevzame in se vpraša, zakaj take razstave ni bilo že prej. Za organizacijo iste je potreben pogum in tudi precejšnja mera idealizma. Vsem, ki so sodelovali pri pripravi razstave, lahko samo izrazim občudovanje in tudi zahvalo, da sem videl slovenske trofeje še v zadnjem desetletju svojega lovskega udejstvovanja.

Ljuban Zadnik,
predsednik Zveze
lovske družin Ljubljana

Razstava je enkratna, za obiskovalca je nagrada, če si jo lahko ogleda.

Janko Ožbolt,
generalmajor

simpozijih. Naj omenimo samo simpozij o zaščiti in umetni zreji kotorn, s čimer imajo v BiH omembe vredne uspehe.

Predsedstvu LZJ je v pomoč tudi več komisij in delovnih skupin. Poročilo skupine, ki je analizirala kvaliteto jugoslovanskih trofejev v povojni dobi, smo v skrčenem obsegu brali v Lovcu št. 6/1972, stran 163.

Jugoslovanski temeljni zakon o lovstvu odpade

LZJ je 1968. l. sklenila izdelati predlog novega temeljnega zakona o lovstvu. Temu vprašanju je bilo namenjenih več sestankov. Po predlogih in pripombah republiških in pokrajinskih lov. zvez so bile teze za nov zakon dostavljene pristojnemu organu. Proučila jih je tudi zakonodajno-pravna komisija skupščine SFRJ. Medtem pa sta zvezni izvršni svet in svet za gospodarstvo predlagala splošni zvezni lovski zakon, v katerem naj bi bile upoštevane tudi zahteve nekaterih gospodarskih organizacij, nasprotne stališčem lovske organizacij. Zato se je predsedstvo LZJ prek svoje posebne komisije odločno prizadevalo in tudi uspelo prepričati, da bi v nov predlog zakona prišle odredbe, ki bi imele izredno negativne posledice za lovska društva oz. družine. Izdelan je bil povsem nov predlog zveznega lovskega zakona, ki pa zaradi ustavnih sprememb ne pride več v poštev, ker je lovstvo v zakonodajnem pogledu prepuščeno republikam.

Lovska zveza Jugoslavije in Mednarodni lovske svet

Jugoslavija oz. Lovska zveza Jugoslavije je članica Mednarodnega lovskega sveta (CIC) prav od njegove ustanovitve leta 1928. Naša

aktivnost v CIC, ki ima sedaj sedež v Parizu, je znana. Po predlogu naših delegatov na zasedanju l. 1956 je bil spremenjen statut te organizacije. Po tej spremembi lahko vsaka država članica delegira po enega delegata v CIC. Spremenilo se je tudi plačevanje članarine. Na vsakih 5 milijonov prebivalcev je doslej plačevala vsaka včlanjena država oz. lov. organizacija po 900 fr. frankov letne članarine. To pomeni, da je LZJ plačevala letno 4-krat po 900 fr. f., to je 3600. Na zasedanju CIC v Budimpešti l. 1971 je bilo pa sklenjeno, da se članarina podvoji. To bi pomenilo za LZJ letni izdatek 7200 fr. f. Na splošno plačujejo članarino vlade posameznih držav, v jugoslovanskem primeru pa lovska organizacija sama. Naše zastopstvo je na letošnjem zasedanju CIC na Nizozemskem temu ugovarjalo, češ da ta prispevek oz. članarina ne bremeni jugoslovanske vlade, ampak člane lov. organizacij Jugoslavije. Dne 11. 9. t. l. je LZJ prejela odgovor, da se Jugoslaviji poveča letna članarina samo za 50%; na ta način znaša skupno 5400 fr. f. oz. 18 036,00 din. Vsak jugoslovanski oz. slovenski lovec plača svoj prispevek za CIC že s prispevkom za republiško lov. zvezo. Od letnem prispevka vsakega člana je LZS odvedla letos za LZJ po 1,50 din, prihodnje leto pa po sklepu konference v Mariboru 2 din.

Da nima jugoslovansko lovstvo v Mednarodnem lovskem svetu samo izdatkov, ampak tudi koristi, menda ni treba posebej naglasiti. Kolikšnega pomena je bilo že pokroviteljstvo CIC nad razstavo v Mariboru! Podeljene ocene in medalje trofejam so priznane tudi v inozemstvu. Razen tega je omembe vredno mednarodno sodelovanje pri gojitvi in varstvu divjadi, v medsebojnem obveščanju držav članic. Jugoslavija ima tudi večjo možnost nastopanja na mednarodnih razstavah ter jih

Razstava je zelo impresivna, nazorno pokaže lovsko bogastvo Slovenije; tega je treba še razvijati in ta edinstveni biser tudi čuvati. V prid razstavi govori predvsem tudi to, da se iz nje vidi, da naše organizacije in Lovska zveza Slovenije niso namenjene samo sebi in pobijanju divjadi, temveč da je njihov smoter v gojitvi in ohranjanju naše divjadi, da temelji delo lovskih organizacij na novih odnosih, ki pristno povezujejo lovca z naravo in drug drugega bogatita. Prepričan sem, da bo prav ta razstava dala pobudo za nadaljevanje takih odnosov v lovstvu; v tem smislu bo lovstvu začrtaval bodoče smernice tudi naš novi republiški lovski zakon. Razstava sama pa je samo potrditev pravilnosti zasnove, ki smo se je v lovstvu lotili in jo že razvijamo. Čestitam prirediteljem razstave in vsem lovcem, ki so karkoli prispevali k njeni bogati vsebini.

Stane Kavčič,
pokrovitelj razstave

Čestitamo organizatorjem razstave! Razstavo si je ogledalo 90 učencev in učiteljev 6., 7. in 8. razreda.

Osnovna šola Poljčane

Zeleni bratovščini čestitam k prikazu uspehov slovenskega lovstva in želim še mnogo gojitvenih uspehov ter dober pogled.

Ludvik Zajc, Ljubljana

Razstava slovenskega lovstva še enkrat potrjuje, koliko pozornosti posvečajo slovenski lovci divjadi in njenemu napredku. To bo prav gotovo imelo velik vpliv na daljni razvoj lovstva Jugoslavije. Mi iz lovsko-gozdarsko-kmetijskega podjetja »Jelen« smo navdušeni nad vašo razstavo, ki je kakovostna, originalna in v katero je vloženo veliko truda.

Mr. ing. Danilo Todorović,
tehnični direktor LSPG »Jelen«, Bilje

Razstava slovenskega lovstva pokaže visoko raven lovstva v Sloveniji in velike napore Lovske zveze Slovenije. Čestitam organizatorjem te zares reprezentančne razstave uspehov v lovstvu in želimo nadaljnje uspehe.

Zvonko Brkič,
predsednik Lovske zveze Hrvatske

Lovska razstava odkriva tudi nelovcem še eno lepoto našega življenja in domovine.

Zvonko Sagadin, arh.

Izredno sem presenečen in zadovoljen s prvo slovensko lovsko razstavo, ki nam nelovcem nudi vpogled v naravno bogastvo naše krajine in slovenskega prostora. Diorama, ki jo je organiziral lovski oddelek TMS, je še posebno poučna, v celoti pa je razstava tematsko in tehnično na višku. Čestitam organizatorjem, lovcem pa izražam priznanje, tako mariborskim kot vsem slovenskim!

Prof. France Adamič,
dekan biotehniške fakultete

Razstava je kompleksna in zadovoljuje v vseh smereh. Je hkrati poučna tudi za nelovce in otroke, za vse od 5. do 70. leta. Organizatorjem vsa čast in pohvala!

Blažo Djuričić, bivši predsednik
Lovske zveze Jugoslavije

Razstava je takšna, kot si jo lahko samo vsak lovski delavec želi: pregledna, bogata in posebno poučna za vse, ki hočejo doživeti nekaj več in nekaj plemenitejšega v lovstvu. Čestitke organizatorjem lepega doživetja, ki lovca obogati!

Mr. ing. Žika Rapaič,
vodja strokovne službe LZ BiH

Razstava je lep prikaz našega naravnega bogastva. Škoda, da ne bo dlje odprta. Živalski svet so lovci na ta način približali ljudem. Poleg nedvoumnihih kvalitet, ki jih razstava ima po lovski plati, vidimo njeno izredno vrednost tudi s pedagoške strani. Čestitam Lovski zvezi Slovenije in organizatorjem razstave!

Sergej Kraigher,
predsednik Skupščine SRS

Razstava je zelo lepa in poučna, želeli bi, da bi se vsako leto kaj podobnega organiziralo. Vsa pohvala organizatorjem!

Učenci osnovne šole »Ela Kristl«, Kozina

Čestitati moram vsem organizatorjem lovske razstave. Nazorno se vidi bogastvo slovenskih lovišč, s katerimi gospodarijo slovenski lovci.

Franjo Sok,
starešina LD Brezovica

Slovenska lovška razstava je ponoven dokaz, da je slovensko lovstvo v vsakem pogledu na najvišji svetovni ravni.

Ernest Petrič
član izvršnega odbora LZS

tudi sama lahko prireja, kar je velikega pomena za afirmacijo našega lovstva v svetu.

Razprava

Trinajst delegatov je seznanilo konferenco s problemi v vseh šestih republikah in obeh pokrajinah ter nakazalo smernice Lovski zvezi Jugoslavije za v bodoče.

Ilija Barbarić, BiH, je zastavil vprašanje družbene afirmacije lovstva, njegovega mesta v splošni ljudski obrambi in zagovarjal potrebo po večjem sodelovanju z drugimi družbenimi organizacijami.

Rado Pehaček je utemeljil potrebo po krepki jugoslovanski lovski zvezi, še zlasti zato, ker v bodoče ne bo temeljnega jugoslovanskega lov. zakona. LZJ bo edini organ za usmerjanje in koordinacijo jugoslovanskega lovstva.

Ivan Isaković, »Jelen«-Beograd, je rekel, da moramo lovci pri zaščiti živalstva in sploh pri vsem našem udeleževanju delati tako, da se v bodočnosti svojih dejanj ne bi sramovali.

Slobodan Milivojević, Srbija, je poudaril potrebo po uskladitvi republiških lovskih zakonov in afirmaciji lovske organizacije v družbi, češ ljudje okoli nas morajo vedeti, da lovstvo ni samo »ubiti zeca, flaša i čaša«.

Lazslo Kovač je poročal, kako hitro narašča število lovcev v Vojvodini in da to na divjad ne vpliva dobro. Za slab stalež zajca ni kriva samo »mehanizacija in kemizacija«, ampak tudi lovci. Leta 1968 je bil zajec v Vojvodini še glavna tarča; padlo jih je ca. 68 000. Leta 1970 že prednjači fazan, zajcev tega leta pade le še 41 000. Za odstrel je treba planirati predvsem divjad, ki jo je možno uspešno umetno zrejati. Leta 1962 so v Vojvodini vložili 17 000 fazanov, leta 1971 pa že 100 000. V Vojvodini je 44 lovskih društev, ki sicer dobro delajo, vendar je nujno »amaterizem sin-

hronizirati s strokovnim delom«. To naj velja za vso Jugoslavijo!

Luka Maslovar je govoril o velikih težavah črnogorskega lovstva. Okrog 600 lovcev je združenih v 31 lovskih društvih, od katerih nekatera nimajo lovišč. Lovišča so zelo obsežna, a še vedno brez katastra in še ne bonitirana. Plemenite divjadi je malo, dovolj pa je mesojede, zlasti kun. Tudi škoda od medvedov je velika.

Boris Trpkov je rekel, da je Makedonija sprejela nov republiški zakon o orožju, ki dovoljuje lovsko orožje tudi nelovcem. Lovska organizacija se je borila proti temu, vendar ni uspela. Število članstva tudi v Makedoniji hitro narašča, manj uspešno pa je naseljevanje divjadi. Toda vedno bolj se uveljavlja načelo: Pridobljeno iz lovišča mora biti vrnjeno v lovišče! Gamsov imajo »polno kapaciteto«, srnjadi pa manj.

Petar Borozan je govoril kot zastopnik 4500 lovcev Kosmeta, kjer je glavni problem divji lov. »Na enega lovca sta kar po dva divja lovca,« je rekel. Vendar njihova organizacija ni vrgla puške v koruzo. Uporno se bori in dosega uspehe.

»Živimo v času, ko vse deluje proti divjadi. Divjad je družbena imovina, toda lovci se večkrat obnašamo kot njeni lastniki, ne pa samo kot upravitelji,« je dejal hrvatski delegat Zvonko Brkić. Kritiziral je dajanje lovišč v zakup, kar se ponekod v Jugoslaviji še vedno dogaja. Seveda zakupniki želijo iz lovišča »izvleči« čimveč. Na Hrvatskem je bil v preteklem letu pravi »masaker« jelenjadi, ker gozdarji vidijo samo les, ne pa gozda, katerega sestavni del je tudi jelenjad. Drago Klobučar, delegat Slovenije, je predlagal lovski izpit za slehernega v Jugoslaviji, ki želi biti lovec, tako kakor v Sloveniji. Dalje je predlagal čvrsto lovsko zakonodajo in za vso Jugoslavijo čim enotnejše lovne dobe oz. lovopuste, še zlasti za divjad, ki prehaja oz. pre-

letava republiške meje. Navedel je primer velike divje race, ki jo na Hrvatskem streljajo, ko je v Sloveniji zaščitena. »Če smo na braniku varstva narave, potem ni vseeno, kako izvajamo lov,« je poudaril.

Ilija Georgijevski je predlagal medrepubliško komisijo za koordinacijo pri LZJ, ki naj bi sodelovala zlasti pri sestavljanju osnutkov in predlogov za nove republiške lov. zakone.

Komisija za sklepe je bistveno iz razprave strnila v sklepe, ki jih je konferenca sprejela z nekaterimi pripombami in dopolnili.

Nov statut

Pod posebno točko dnevnega reda so bila sprejeta nova pravila oz. statut LZJ, ki vsebuje 26 členov.

Glavne naloge Lovske zveze Jugoslavije so:

Doma in v tujini predstavlja in zastopa v zadevah skupnega interesa vanjo včlanjene organizacije, sodeluje s sorodnimi organizacijami doma in inozemstvu;

pospešuje in koordinira delovanje v njej včlanjenih organizacij in njihovih članov pri gojitvi, zaščiti in racionalni uporabi divjadi;

podpira in koordinira znanstveno raziskovalno dejavnost v lovstvu ter sodeluje z ustanovami, ki se bavijo s temi vprašanji;

zakonodajnim organom predlaga zakone in druge predpise, ki regulirajo odnose v lovstvu ali so v zvezi z lovstvom;

razvija najožje sodelovanje s Socialistično zvezo, z organizacijo splošne ljudske obrambe in z organizacijami za zaščito narave in človekovega okolja;

vodi evidenco in statistiko po podatkih vanjo včlanjenih organizacij;

podpira, pomaga in po potrebi organizira razstave, kongrese, simpozije in druge podobne zbornice ter na njih sodeluje;

Pogled na razstavljeni jelenje rogovje

Vse foto z razstave D. Skofič

uporablja izkustva in uspehe naših ter tujih lovskogospodarskih in znanstvenih organizacij pri gojenju, naseljevanju, razmnoževanju in zaščiti divjadi ter obvešča o teh izkustvih v njej včlanjene organizacije.

Konferenca (prej skupščina) je najvišji organ LZJ. Sestavljajo jo delegati republiških in pokrajinskih lov. zvez. Vsaka republiška lovsko zveza ima po 7, pokrajinska pa po 5 delegatov. Konferenca se sestaja po potrebi, a najmanj enkrat na dve leti.

Organa konference sta predsedništvo in nadzorni odbor. Predsedništvo je izvršni organ konference in ga sestavljajo: predsednik in po 3 delegirani člani iz vsake republiške in po 2 iz vsake pokrajinske lovsko zveze. Skupaj torej 23. Predsedništvo izbere izmed svojih članov 2 podpredsednika in sekretarja.

Predsednik je hkrati predsednik konference in predsedstva LZJ ter

predstavlja Lovsko zvezo Jugoslavije doma in na tujem. Predsednika voli neposredno konferenca, njegov mandat traja 4 leta.

Nadzorni odbor ima 3 člane, ki jih izvoli konferenca neposredno, za 4 leta.

Predsedništvu v pomoč so 4 stalne komisije: za znanstveno-raziskovalno delo in lovsko propagando; za gojitev divjadi in napredek lovstva; za razvoj družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov v lovstvu; za mednarodne odnose v lovstvu.

Ing. Marko Bulc – predsednik Lovske zveze Jugoslavije

Kandidacijska komisija je po predhodnih razgovorih v vseh republiških in pokrajinskih lov. zvezah predlagala za novega predsednika ing. Marka Bulca, člana predsedstva SFRJ, nekdanjega tajnika Lov-

ske zveze Slovenije in sploh dolgoletnega delavca v lovskih organizacijah.

Izvoljen je bil soglasno in z aplavzom. Zamenjal je Blažo Djuričiča, ki je v pretekli štiriletni mandatni dobi uspešno predsedoval Lovski zvezi Jugoslavije.

Novi predsednik je v svojem govoru opozoril na nekatere naloge, katerih se bo LZJ predvsem morala lotiti.

V nadzornem odboru so bili v pretekli mandatni dobi zastopane BiH, Makedonija in Srbija, sedaj pa Hrvatska, Črna gora in Slovenija. Za člana nadzornega odbora LZJ iz Slovenije je bil izvoljen dr. Jože Benigar.

Takoj po zasedanju konference se je konstituiralo predsedstvo LZJ, nakar so si vsi delegati in drugi navzoči ogledali lovsko razstavo ter v knjigo vtisov zabeležili vrsto priznanj slovenskemu lovstvu.

Francè Cvenkel

Lovci, pomagajmo kmetu!

Francè Avčin, podpredsednik Skupnosti za varstvo okolja v Sloveniji

Naša lovska živjad, naša lepa divjad, se v veliki meri pase in hrani po svetu, ki ga obdeluje slovenski kmet, zlasti hribovski. Poldrugi tisoč let njegovih krvavih žuljev je iz pragozdov ustvarilo kulturno pokrajino, kakršno poznamo danes: polja, travnike in gozdove, le-ti so hranili njega in hranijo današnjo našo vse bolj industrijsko družbo; kulture, ki postajajo današnji vse važnejše, kajti le z njih še prihaja res zdrava, »modernih« strupov prehrabene industrije res še prosta polnovredna naravna hrana. Samo ugriznete v kost industrijskega brojlerja in v kost domače kmečke kure, pa boste takoj spoznali razliko! Današnji človek tako naravno hrano potrebuje vedno bolj, kajti civilizacija od dne do dne huje razjeda njegovo zdravo biološko osnovo. Dobi pa jo lahko samo iz še zdravega okolja, torej od kmeta. Marsikod v naprednejšem svetu se tega že zavedajo. Tako nastajajo gostišča, kjer prodajajo zatrdno le takšno hrano, občutno dražjo seveda od na pol ali v celoti pripravljene industrijske. Kmetje se organizirajo v skupine, ki pridelujejo le naravna hraniva, brez kemičnih sredstev, pridelovanje le s hlevskim gnojem in kompostom. Takó pomembnost kmeta na naravni zemlji danes le raste, ne pa da upada, kakor pri nas. V svoji slepi zaverovanosti v tehniko povečini še mislimo, da je tako prav, če ne več uradno pa poluradno.

Kmet sam pa doživlja povsod po svetu žalostno preobrazbo; mik civilizacije, mik »lahkega« zaslužka v tovarnah in »lahkega življenja« po mestih ga pospešeno vleče z njegove v znoj obdelovane zemlje, zlasti s skope hribovske zemlje. Taki pa sta kar dve tretjini naše male Slovenije. Pred vojno je bilo kmečkega prebivlastva na Slovenskem še dve tretjini, danes ga je le še bore 18%. Upad se je pričel v Sloveniji takoj po vojni, znatno hitreje kot drugod v SFRJ. Vzroki

so dobro znani, Potrčevo »rdeče klasje« je raslo – dobro gnojeno – vsepovsod, ljudi smo naganjali s kmetij, hoteč iz svobodnega sinu Narave ustvariti kolektivnega kmečkega industrijskega delavca. Ta poskus je seveda propadel, posledice pa so ostale. Naša zemlja, zlasti hribska, se neusmiljeno prazni. Le starina še drži za plug. Drugod že dolgo poskušajo zavzeti ta ekološko nevarni proces opustele zemlje, propadanje žive prsti, humusa, ki edino more hraniti človeka. Pri nas se ta »linija« skrbi za kmeta pojavlja šele v zadnjem času, brez posebne vneme, kot vse kaže edinole kot posledica spoznanja, da je vsakršna splošna narodna obramba nemogoča na zemlji, kjer ni živega človeka in nikake hrane. Bridka nuja potemtakem, ne pa kaka čednost!

Toda »od kmečkega človeka ne moremo pričakovati, da bo desetletja natepaval zgolj krompir in mleko samo zato, da bi nekoč s svojimi skromnimi sredstvi doprinesal svoj delež pri obrambi domovine,« je dejal predsednik LZS general Rado Pehaček v govoru septembra 1971, na proslavi 30-letnice vstaje notranjskih partizanov v Cerknici. To kar moremo in moramo, je, da mu pomagamo ostati na zemlji, mu jo napraviti zopet zanimivo, zopet privlačno. Takšna pa bo šele takrat, ko bo življenje na njej zopet vsaj toliko rentabilno, donosno kot tisto v mestu. Pa še problem norega naraščanja industrijskih mest, teh gnojnih tvorov na obličju Zemlje; mimogrede ga rešujemo z dezurbanizacijo namesto z urbanizacijo, tonečo v vse večje zadrege.

Ne mislim tu razčlenjati nove kmečke politike politikov, pač pa bi se hotel dotakniti pomoči, kakršno bi zmogli mi lovci. Naše lovstvo je resnično socialistično organizirano, razredov, družbenih plasti in podobne družbene navlake ne pozna, kadar gre za divjad

in tudi za medsebojno pomoč. Naša divjad pa živi na kmečki zemlji, tesno povezano s kmečkimi kulturami. Tako je npr. bilo zajca vselej dovolj, kjer je bila zemlja obdelana na stari, dobri, pestri način. Izginja ali pa je že izginil povsod, kjer jo obdelujejo »rentabilno« industrijsko. Pozabljamo tudi na izredno biološko vrednost divjačinske hrane in jo z dragocenimi vrhunskimi trofejami vred za umazane devize dajemo vso tujcu, namesto da bi si jo privoščili tudi sami, ne zastoj kot včasih, proti plačilu v korist LD in s tem gojitve divjadi. Spričo vse večjega pomanjkanja asme bo divjačina – meso te »živine« iz odprtih hlevov – kmalu pomenilo vsega upoštevanja vredno postavko, kot je to npr. v sednji Avstriji, da o »mesu na nogah« v Afriki niti ne govorimo.

Kako pomagati našemu kmetu, garrantu za našo divjad kakor tudi za našo zemljo? Lovci smo z njim od nekda v najtesnejših stikih, čeprav včasih ostrih zaradi škode, storjene od divjadi. Med seboj se dobro poznamo. Tako bi bili pravzaprav prvi poklicani, da v našem lastnem največjem interesu kmetu pomagamo ostati na zemlji. Med nami so ljudje vseh vrst po znanju, položaju, zvezah. Tako bi lahko marsikod pomagali z našimi sposobnostmi reševati žgoče krajevne probleme, da olajšamo kmetovo življenje. Kako malo je včasih treba, naj pove tale primer:

Kmetu v hribih nad Savo je odvedal vodovod, hidravlični oven ni več deloval, živino je mogel napajati le še z velikimi naporji. Vsi poskusi, da bi mu ga kdo popravil, so propadli; tovarna je tako »malenkost« suvereno odklonila. Prišlo je tako daleč, da je kmet že hotel poprodati živino, sam pa oditi za sinovi v tovarno. A eden od članov krajevne lovske družine je tudi strojni inženir, po vsej Jugoslaviji znan projektant. Stvar ga je razjela in lotil se je iskanja napake.

In glej, oven je bil v redu, pač pa je v cevovodu nastala luknjica, ki je bila hidravlične razmere tako grdo pokvarila. Zakrpal jo je kar sam, kmet in njegova živina pa imata zopet tako nujno potrebno vodo. Ni več treba bežati v dolino, z zemlje.

Ali še nekaj drugih primerov pomoči: LD je kupila kmetu traktor, ta pa ji za odplačilo vsako leto obdela lovsko njivo; LD štipendira kmetovega sina v kmečki šoli, da bi ostal na kmetiji; LD je opremila v kmečki hiši eno sobo zase, pomaga pa pri opremljanju hiše za kmečki turizem; LD je odkupila zapuščeno posestvo in ga obdeluje za krmo divjadi; LD je sklenila pogodbo z ostarelim kmetom brez naslednika, da obdeluje vsaj še del svoje zemlje, pri čemer mu člani fizično pomagajo. Takih primerov in možnosti je nešteto. Zelo bi bilo koristno, če bi se naši lovci v tem smislu oglasili s svojimi predlogi ter izkušnjami.

To problematiko sem orisal svoji LD Mokrc, s predlogom, da se lovci sporazumno s prebivalstvom lotimo najostrejših problemov nekaterih najbolj ogroženih vasi na našem področju. Krvavih peči predvsem. Po 30 otrok je imela vaška šola pred vojno, sedaj so jo zaprli; ni več koga učiti...! Vse je šlo v mesta ali v tujino. In nobeno kmečko dekle noče k fantom, ki so tamkaj še ostali za plugom. »Fanta ja, grunta pa ne!« In vendar predstavljajo Krvave peči med gozdovi Mokrc in Mačkovca nad globino lške čudovito zeleno, že kar planinsko oazo zdravega okolja, izredno pripravno za novi »turizem miru«, za odpočitek civiliziranca pred samim seboj, poleti kakor pozimi. Le dveh stvari bi jim bilo treba za začetek: nekaj kilometrov povezave do avtobusne ceste, ki jih je pustila ob strani; tudi vodovoda iz vselej obilnega, zdravega izvira Šumnika pod vasjo, namesto sedanjih pičlih kapnic, nimajo – brez vode pač ni življenja. LD

Planina Zajamniki v Bohinju

Foto VI. Pleničar

Mokrc je zamisel sprejela in pooblastila svoj odbor, da stvar premisli in ukrepa. Denarja nimamo, imamo pa vse vrste ljudi, od gozdnega delavca preko direktorjev, profesorjev do člana predsedstva SFRJ. Ni šment, da ne bi česa zmogli in dosegli.

Mislím, da bi lovci tako morali pričeti vsepovsod. Tako kot so stvari že prišli v roke v Škofjeloškem hribovju družno z gozdarji, ob veliki pomoči in razumevanju tamošnje občine! Kmetije v Davči, Martinj vrhu, Starem vrhu, Sorici

itd. se že preoblikujejo v lične domove z modernimi gospodinjskimi pridobitvami, s kmetijskimi stroji ter tudi z avtomobilom, da mesto ni predaleč, da moreš tja, kadar ga potrebuješ. In kmalu bodo začeli prihajati ljudje, ki potrebujejo miru ter zdravja. Okrog hiš pa skačejo veseli otroci. Zemlja živi, zopet živi. Le pomagati ji je treba. Mi lovci, mestni zlasti, smo zavržno med prvimi poklicanimi, saj prav mi predstavljamo najbolj živo povezavo med sivino civilizacije in soncem žive Narave.

Osebna izkaznica

B. K.

Veliko let je že minilo, odkar sem zagledala luč sveta. Zato naj mi cenjeni bralec oprostí, če bodo zaradi moje pozabljivosti nekateri podatki približni, marsikaj pa pobarvano s starčevsko sentimentalnostjo.

V osrčju Notranjske je moj dom. Moje meje začrtujeta na eni strani že stoletja znana »coprniška« Slivnica, na drugi pa temni vrhovi Javornika. Med tema dvema gorama pa se raztezajo polja z naselji in seveda edinstvena zani-

mivost sveta – presihajoče jezero. Približno tretjina tega bisera spada v moj objem. Lepot, ki jih v sebi združujem, je ogromno. Če bi naštevala vse, se bojim, da bi mi kdo vrgel v obraz: »Poglejte, staro bahavo gospo!«

Zato rajé nekaj besed o skritih prebivalcih »mojih« pašnikov, polj in temnih gozdov, ki so moj največji ponos.

Divja raca na jezeru, na poljih zajec, na senožetih srnjad, v gozdu pa medved in seveda jelen s svo-

Na Cerkniškem jezeru

Foto P. Adamič

jimi družicami, ki vsako leto vzburijo kri mojim štiridesetim gospodarjem. Lisice, ujede in kadar obrodi bukev včasih tudi kak divji prašič; to so prebivalci, ki me v temnih nočeh s svojimi sprehodi prijetno žgečkajo v moji notranjosti.

Na skritih prostorih je postavljenih nad dvašest solnic. Štiri velika krmišča za jelenjad in nekaj manjših za srnjad. Naposled dve lovski koči – pa ne bahaški – temveč skromni zatočišči mojih gospodarjev pred dežjem in mrazom. In še prav pred kratkim trije izkopani ter s plastiko podloženi »bunarji« za kaluženje jelenjadi. Mislim, da mi vse to bogastvo lahko zavida marsikatera večja in uglednejša soseda.

Moji gospodarji so vseh starosti in poklicev. Od kmeta, delavca do izobraženca. Najstarejšemu bo že kmalu devetdeset let, najmlajšemu nekaj čez dvašest. Pravijo, da so sedaj postali »ljudje«, ker so pred kratkim sprejeli v svoje vrste tudi žensko. Preveč bi se utrudila, če bi vam opisala vsakega posebej. Zato le o nekaterih, pa čeprav se bojim, da s tem tvegam zamero.

Kje naj začnem? Mogoče pri tistih, ki so me vodili? Prav.

Pred vojno zidar, po malem »švercar«, v velikem pa »raubšic«, med vojno vodič marsikateri četi ali partizanski delegaciji po skritih stezah notranjskih gozdov je France Obreza-Cibk, po vojni prvi starešina in pošten gojitelj divjadi. Preko šestdeset let mu je, pa še zmeraj veselo zadane puško na ramo, ko zadoni jeseni lovski rog. Za njim je prevzel vodstvo zdaj že pokojni dr. Stanko Pušenjak. Pravijo, da je treba o mrtvih govoriti vse dobro. Za dr. Pušenjaka, tudi če bi bil še živ, ne bi mogla povedati kaj slabega. Pred vojno sam zakupnik lova, se je po vojni vključil v lovske vrste enak med enakimi in postal resnično pravi vzgojitelj mladim generacijam. Pravičnost, etika, morala in pa previdnost so bile besede, s katerimi je vedno znova učil in svaril. Lahko mi verjamete, da so njegove besede padle na rodovitna tla.

Po njem je prišel Jože Mele, ki je kljub takrat mladim letom odločno vodil bratovščino skozi vesele in žalostne ure.

Naposled Andrej Herblan. Vse dobro o njem. Tudi če bi bilo kaj slabega, bi bilo bolje, da molčim, saj veste, kako je – sedaj je on moj šef.

Kako naj naštejemo vse gospodarje, tajnike, blagajnike? Skleroza me daje, zato kar brez vrstnega reda, kakor mi pade na pamet.

Osemdesetletni Ivan Lavrenčič, sedaj že rahlo omagan v svoji lovski vnemi, je včasih tako vneto tlačil mojo travo, da si je že za življenja pridobil »štant«, ki nosi njegovo ime.

Jože Kristen, kinološki sodnik, pisec strokovnih člankov, v mladih letih strah in trepet mojih dolgo uhcev. Kljub sedemdesetim letom se še danes redko kateri zajec lahko pohvali, da je pred njim odnesel celo kožo.

Včasih poklicni lovski čuvaj, danes pa eden najbolj strogih lovovodij je Jože Borštnik, čvrst šestdesetletnik, strah in trepet za površne in nedisciplinirane lovce. Na uho pa vam povem, da se pod trdo skorjo skriva mehko srce.

Potem pa še preudarna Tone Krajnc in Gornikov Guido če je treba iti za Vršiče še vedno hitri

»ta stari Kašče«; in molčeči, dobrovoljni Francetov Lojz.

Nekdaj mladoletni pogumni partizanski kurir Ciril Remžgar, danes pravi kuharski mojster, kadar je treba nasititi lačne lovce.

Še o dveh, ki včasih poskrbita za šalo, moram spregovoriti. Prvi je Oglarjev Slavc, strašen strelec – sam sebi pravi zajčja smrt. Zlobni jeziki pa vedo povedati, da so mu iz bližnjih kozolcev tako rekoč pred nosom zajci pojedli vso deteljo, pa pri tem, ko so šibre letele okrog njih, še prehlada niso staknili.

Drugi pa, stari oče Žitko. Skoraj devetdeset let mu je in zadnje čase se ne udeležuje več lovov. Še pred desetimi leti pa je v snegu zavzel vrh Javornika. Utrjen od težkega dela v Ameriki je to naredil brez nogavic v samih galošah. Od skupine se je oddaljil, zamenjal strani neba in odšel v napačno smer. Na prvi železniški postaji si je izposodil denar in se odpeljal domov. Lovci so ga vsi zaskrbljeni iskali, a našli ga niso. Ko so prišli k njemu na dom, so veseli ugotovili, da mraz in dolga hoja nista škodovala njegovemu zdravju, saj je očak sedel za mizo pred skledo zabeljenih žgancev in pridno jagal po njih.

Še bi vam lahko govorila o svojih gospodarjih. Vendar, nekaj sem pozabila, nekaj pa naj ostane za drugič. Vprašali me boste, kako pa ti ljudje gospodarijo z vsem, kar skrivam v svojih nedrih. Moj odgovor: dobro. Odstrel je pravičen in v mejah dovoljenega, tako da stalež srnjadi in jelenjadi ostaja približno isti. Dolgouhca rešujejo s tem, da vsako leto dokupijo najmanj petindvajset novih. Le račke me včasih skrbijo. Bojim se, da malo preveč Italijanov tlači jezersko trščico. Pa kaj, še vsaka stvar pri meni se je uredila, tudi ta se bo. Vsega denarja za krmišča, solnice, kostanj, nabavo zajcev, vzdrževanje koč in sedaj za

plastične ponjave ni dovolj od dohodka za uplenjeno divjad. Drugače si pomagajo; zakaj veseli so ti moji fantje. Veselico napravijo. S tem pa ubijejo kar tri muhe na mah. Prvič, poveselijo se, drugič, gojijo duh kolektivnosti, in tretjič, zberejo potrebna sredstva, da lahko uresničijo zastavljene cilje.

Ko smo že pri veselju, vam moram zaupati, da je vsakoletni »zadnji pogon«, združen z lovskim krstom, prava poslastica. Prav žal mi je takrat, da se ne morem spremeniti v enega teh mojih gospodarjev in zavriskati z njimi. Zato pa se tega naužijem jeseni, ko kralj lovišča

– jelen razglša svojo moč in ko njegov doneči glas boža po mojih globačah in vrhovih.

Tako, zaklepetala sem se. Kaj hočete? Starejši gospe pristoji malo več zgovornosti. Če sem se malo preveč hvalila in če sem o svojih gospodarjih govorila samo lepe reči, povem še to: »Slabih stvari se ne govori, sicer se sosed smeji.« Približno takšna bi bila moja »osebna izkaznica«. Ker pa starosti pristoji tudi radovednost, se z upanjem, da bom tudi jaz lahko pokukala v izkaznico kake bližnje ali daljne sosede, poslavljam od vas – LD CERKNICA.

Strel ob luninem svitu

Drago Predan

Pod Smrekovcem se je mrak z vso svojo tajinstvenostjo že zajedal v doline in globače, ko sta lovec Delobst iz Šoštanja in petnajstletni Leskoškov sin Franci iz Zaloke zapuščala ponosno Leskoškovo in se odpravljala navzdol k njivi, kamor je prihajala jelenjad mulit latje zorečega ovsa.

Prispevši na cilj, sta se previdno, v največji tišini povzpela na obršnjak, ki sta si ga bila prejšnje dni pripravila v rogovilah nizke košate bukve. Nista se še dobro uredila, že sta zaslišala pod seboj sumljiv šelest, ki tako vzburja lovčevo kri. V popolni tišini, da skoraj dihati nista upala, sta čakala. Medtem se je blede luna prizibala na nebesni svod in njeni plazeči se prameni so že prodirali skozi krošnje temnih smrek na rumenkasti zoreči oves.

Pri gornjem Brložniku je zalajal pes. Na prizorišče je priskakljal dolgouhec. Brž za njim drugi. Spočetka sta se pasla, potem sta se začela loviti. Kljub nastopajoči jeseni se v naravi ljubezen še ni

ohladila. Pri nekaterih živalih se šele prične. Z druge strani se je potegnila prek senožeti pretkana zvitorepka. Potlej se je nenadoma kot privid pojavil na robu njive krepak srnjak. Tudi njemu je zadišal zoreči sladki oves.

Lovca Delobsta in mladega Leskoška, ki sta v največji zamaknjenosti čakala vsa prevzeta od čudovitih vtisov, je zdajci prese-netilo lomastenje pod njima. Torej se je tajinstveni gost končno le zganil. In zdaj je stopil na prizorišče tako pričakovani, zaradi katerega je Delobst prečul že toliko noči. Previdno oprezujoč naokrog je dostojanstveno prikorakal k bogato pogrjnjeni mizi.

Decembra 1971 na Zelenici v Karavankah

Foto ing. R. Gašperšič

Brezskrbno je začel muliti in smukati latje sladkega ovsca.

Lovcu na obršnjaku so zadrhtele roke, in srce je čutil prav v vratu. Previdno je dvignil puško in pomeril, a ni sprožil, ker se je jelen v senci drevesnih krošenj slabo videl. Šele ko se je pomaknil proti osvetljenemu delu njive, je Delobst ponovno pomeril v jelenovo pleče in sprožil. Rezek pok je prešinil nočno tišino in vznemiril divjad na pasiščih daleč naokrog. Jelen je po strelu krepko odskočil in v hipu zginit v goščavo.

Lovec na obršnjaku ni bil prepričan, da je zadel. V takem primeru je treba le čakati, zakaj če je bila žival zadeta, bo nekje blizu obležala in izkravela. V primeru, da bi jo prehitro zasledoval, bi se, četudi ranjena, oddaljila kdove kam.

Nekoliko pomirjena nista odnehala. Čakala sta dalje. Komaj je preteklo pol ure od razburljivega dogodka, se je neustrašni junak spet pojavil na njivi. Lovec je bil presenečen. Torej ga ni zadel. Toda, kaj če je drug? Toda jelenova postava in rogovje, vse je isto. Zdaj je bil lovec mirnejši. Tudi svetleje je bilo, saj so se sence zavoljo visoke lune umaknile v goščavo. Dobro pomerjeni strel v jelenovo pleče je odjeknil v gluho noč, vendar je divjad tudi zdaj v nekaj skokih zginita s pri-

zorišča, ne da bi bila količkaj nakazala zadetek.

Lovec je bil razočaran. Z njim vred tudi mladi Leskošek. Ni mogel razumeti, da je lovec tudi drugič zgrešil. Kmalu sta sestopila in si ogledala nastrel. Nikjer krvi. Sicer pa bi jo bilo ob luninem svitu tudi težko ugotoviti. Toda na porumenelem ovsu bi kri morala opaziti.

Delobst pa je bil trdno prepričan, da le ni mogel zgrešiti. Zato se je brž odločil. S Francijem sta hitro zapustila tolikanj razburljivo prizorišče in se napotila k avtomobilu, parkiranemu v Zaloški dolinici. Lovec je sredi noči odbrzel v tri ure hoda oddaljeni Šoštanj po psa, od koder se je kmalu vrnil. A glej, tudi brak-jazbečar ni našel ničesar. Potemtakem je tudi drugi strel zgrešil dragoceni cilj.

Nenaspan, utrujen in žalosten se je razočarani lovec v zgodnjih jutranjih urah vrnil domov v Šoštanj.

Ko se je zdanilo in se je divjad vrnila nazaj v svoja gozdna domovanja, je začel Leskovškov oče tuhtati o streljanem jelenu. Misel mu ni dala miru in brž je krenil na ovisiše, kjer je bilo pri belem dnevu razločno videti sledi pobeglega jelena. Sledil mu je. Skoki so bili dolgi in pravilni, nikjer krvi. Prišedši do kraja, kjer svet strmo

pada v potočno korito, pa je ugotovil, da je tu morala žival počivati. Toda kmalu so se spet pojavili sledovi skokov. Vendar Leskošek ni odnehal. Kmalu je ugotovil, da je jelen padel, zakaj sledovi so kazali, da se je tu že kar peljal navzdol po strmini.

Še streljaj je zasledovalca ločil od žuborečega potoka. Zaradi hude strmine je tudi sam izgubil tla pod nogami in se popeljal navzdol prav do dna ozke dolinice. Tu se mu je nudila pretresljiva slika. Mrtev jelen je ležal z zadnjim delom v potočnem tolmunu, s prednjim delom in glavo, ki jo je krasilo mogočno rogovje deseteraka, pa je bil naslonjen na breg strmega pobočja. Dasi Leskošek ni lovec, se mu je ob pogledu na žalostni konec lepotca pri srcu milo storilo, kakor je rekel.

Z največjim naporom ga je potegnil iz potoka, da se meso v vodi ne bi izpridilo, potem pa je nemudoma pohitel domov. Seveda se je sin Franci takoj z mopedom odpravil v Šoštanj, da seznanil lovca s to nepričakovano novico.

Po dobri uri sta bila že spet nazaj v Zaloki. Delobst se je pripeljal zdaj s kombijem, v katerem je našel prostor tudi Francijev moped.

Srečni lovec si je najprej natanko ogledal bogato trofejo, potlej pa mesto zadetka. Presenečen je ugotovil, da je obakrat zadel. Prvi strel je oplazil jelenovo stegno, z drugim pa mu je poslal smrtonosno kroglo skozi zgornji del plečeta v poševni smeri, tako da je krogla obtičala v spodnjem prednjem delu telesa.

Srečnemu uplenitelju so oči kar žarele. Z bližnje smreke je odlomil dve vejici. Prvo za zadnji grižljaj jelenu, drugo pa je orosil z jelenovo krvjo in si jo ponosno zataknil za klobuk. Po lovskem običaju sicer vejico odlomi in izroči uplenitelju drugi lovec-vodnik. Toda, ker ga med navzočimi ni bilo, je storil to sam.

Lovčeva hči

Tone Svetina – ilustriral Štefan Planinc

IX.

Tiste dni se je Boštjan držal doma pri materi. Pospravil je okoli hiše, napravil drv in podprl drvarnico, da je prvi večji sneg na podre. Štirinajst dni je že oprezal, preden je srečal Minko. Odkar ju je zalotil Fentov, se nista videla. Težko mu je bilo in rad bi slišal njeno besedo. V nedeljo po maši jo je počakal na koncu vasi. S starikavo botro je šla proti Zaslapu. Ko ga je zagledala, je prebledela. Nič ni rekla, ko je šel proti njej, le solze so se ji zablestele v očeh.

»Minka, kako je s teboj?« ji je dejal in jo toplo gledal. Neka skrb ji je ležala na obrazu, da je bila še otožnejša. »Boštjan,« je dahnila, »če bi vedel, kaj vse sem morala pretrpeti! Da bi slišal mater! In kaj vse mi je zagrozil Gaber! In ljudje! Gledajo me, kakor bi komu storila kaj žalega!« Boštjanu se je srce bolešno skrčilo. Minka se mu je zasmilila. Le kako bi ji pomagal? »Kako pa misliš, Minka?« – »Saj veš, Boštjan, težko ti kaj rečem.« Glas se ji je tresel. »Pozabi me! Midva se ne smeva imeti rada!« – »Nikar, Minka, saj veš, da nisem eden tistih, ki se lahko zagleda vsak dan. Kaj naj storim zate? Premlatil bom Fentovega, ubil ga bom!« – »Ne nori, Boštjan, pameten bodi! Ničesar drugega ne moreš storiti zame kot to, da me pozabiš. Vse se je zaklelo proti nama!« Boštjan je gledal v tla in molčal. Ko pa je pogledal v njene oči, mu je pogled obvisel na svetlikajoči se ruti: »Kako si lepa, Minka, in kako lepo ruto imaš!« Rahlo je zardela in v zadregi povescila oči. »Neki lovski gost mi jo je prinesel.« – »A tako?« »Pojdiva, Minka, pojdiva!« se je oglasila botra, ki se je naveličala čakanja.

»Isti moram!«

»Pozdravljena!«

»Pozabi me!«

Ko sta si stisnila roki, je ujela Minka v Boštjanovih očeh čuden lesk, ki ga ni mogla razumeti.

Boštjana je spet prijelo hrepenenje po samoti in vrhovih, na katere sije sonce.

»Mati, pripravite mi, saj veste, kaj potrebujem za v goro.«

»Križ božji, pa vendar ne boš odšel, Boštjan? Vsaj v snegu in najhujši zimi bodi doma!« ga je prosila suhljata ženica mehkih oči, ki so razodevale veliko ljubezen.

»Šel bom, mati! Sit sem ljudi, njih namigovanj in škodoželjnih pogledov!«

»Boštjan, ali si bolan?« jo je zaskrbelo. »Kaj naj ti pripravim? Pozabi na dekle! Ne bodo ti je dali. Previsoki so, saj jih poznam. Ne bodo pustili, da bi prišla lovčeva v najino strgano bajto. Koliko gruntarjev se poganja zanjo! Saj se ti ne mudi, Boštjan, jaz bom skrbel zate, dokler si ne boš našel žene.«

Boštjan pa je bil dan za dnem bolj molčeč. Končno si je optal nahrbtnik. Za njim na prag je prišla mati.

»Ne bojte se zame, mati, samo k Neku grem. Drva bova vozila. Kar brez skrbi bodite, kmalu pridem.«

Namenil se je preko Zaslapa. Rad bi srečal Minko in jo vsaj videl, če že ne bi mogel z njo govoriti. Zdelo se mu je, da ji zadnjič ni povedal tega, kar je hotel. Ko je odšla, mu je bilo, ko da ga je plaz težkega snega pritisnil ob steno. Sedaj pa je razpredel misli in vedel, kaj naj ji pove. Tudi na to je pomislil, da bi govoril z njenim očetom.

Izza dreves se je že kazala samotna domačija Zaslapa. Srce mu je močnejše udarilo. Ali jo bo videl? Po stezi je od hiše prihajala ženska. Neža bo, jo je spoznal. Boštjan je vedel, da je huda in jezična. Prav nič ni dvomil, da se ga bo lotila.

Ko ga je Neža zagledala, ji je zastal korak, potem pa se je junško namenila proti njemu.

»Saj si ti, Vršnikove Mete sin! Upam, da se nisem zmotila!« je

zavpila nad njim, še preden je prišla do njega.

»Bo nekaj takega,« ji je odgovoril. »Tako, ravno prav! S teboj se moram nekaj pomeniti, fant!« Malo je počakala, kot bi premišljala, s čim bi začela.

»Za našo laziš, kaj ne? Nedoržnega otroka mi begaš! Kaj ti le pade v glavo! Poslušaj me!« mu je mahala z roko pred obrazom. Boštjan pa jo je ravnodušno gledal, da jo je še bolj jezilo. »Zapomni si! Naša nikdar ne bo tvoja! Nikdar! To ti povem! Raje grem živa pod zemljo, kot bi jo dala tebi! Kako si si le dovolil, da si zmešal deključa? Pazi se! Prej se boš znašel za mrežo, kamor tudi spadaš. Tudi gospoda že ve o tvojih opravkah v robah. Ne boš se dolgo klatil tod okoli, brezbožnež!«

Tako se je razburila, da se je vsa tresla.

Boštjan je molčal in jo gledal vedno bolj zaničljivo in prezirljivo. Njegove sive, hladne oči, ki so kazale, da ga besede prav nič ne ganejo, so vrgle žensko s tira. Še bolj je hotela kričati, toda ustrašila se je orjaškega fanta in besede so se ji jele zatikati.

Boštjan, ki se je že vsega naveličal, jo je z nevoljnim glasom prekinil: »Nehajte, mati! Ne bojte se za svojo hčer! Mislim, da nimava kaj, o čemer bi govorila,« je dejal in krenil mimo nje naprej proti gozdu.

V Suhem grabnu je zaslišal vozniaka. S hripavim glasom je poganjal konja. Bil je Fentov Miha.

V Boštjanu je zavrelo in se obenem vse zameglilo. V trenutku se je spomnil, kaj mu je Miha napravil s svojim govorjenjem. Od jeze je stisnil pesti. Tudi Miha ga je zagledal. Najprej ni vedel, kaj naj stori, potem pa je pognal konja. Čeprav je vpil in švrkal z bičem, ga ni mogel spraviti v tek; voz je bil težko naložen.

Boštjan se je razkoračil sredi poti in zgrabil konja za uzdo. Konj je zarezgetal in se ustavil.

»Kdo me bo ustavljal!« je zarohnel Miha in z bičem oplazil konja, da se je vzel in zahrzal. Toda Boštjan ga je obdržal v krepkih rokah. Miha je zaskrbelo. Stopil je proti sekiri, zasajeni v sprednjem delu hlodov, toda pri njej je bil že tudi Boštjan.

»Dejal sem ti, da se bova srečala, Miha, ali si morda pozabil?« ga je z ostrim glasom ošvrknil Boštjan. Miha se je tresel in bliskovito je skušal zgrabiti sekiro, toda bil je prepozen. Boštjan ga je zgrabil za jopič, ga stresel in dvignil. Kot trmast otrok mu je zacepetal v rokah. Zaman je opletal. Boštjan ga je porival pred seboj stran od voza, ob katerem se je hotel loviti. Potem ga je treščil s pestjo, da se je sesedel, kakor bi vrgel vrečo. Iz nosa se mu je pocedila kri. Boštjan pa je jezno izdrl sekiro iz hloda.

»Poslušaj, Miha! Zdaj ti bom razbil glavo in te potočil v dno Suhega grabna. Povej mi, kaj ti gre v nos, da so tvojega govorjenja polne vse gostilne v dolini?«

Miha je v smrtni grozi izbuljil oči in zajekljaj: »Pusti me, Boštjan, tudi besede več ne porečem o tebi. Prisežem ti, če hočeš.«

»Samo to ti povem, Miha, pusti Boštjana pri miru! Povem ti, da te bom dobil, če te iz tal izkopljem.« Prezirljivo ga je pogledal, se obrnil, s silnim zamahom zasadil sekiro nazaj v hlod in odšel.

Miha se je nerodno pobral, jezno zaklel in pognal konja. Mislil si je: »Čakaj, še te bom dobil v precep in ti vse vrnil. Sam ne, a mi bodo drugi pomagali!«

Na razpotju, kjer je vodila pot na Bukov hrib k Neku in proti Ostremu vrhu, se je Boštjan ustavil. Premišljal je, kam naj gre. Preveč je bilo v njem srda, žalosti in želje po samoti, da bi se napotil k Neku. Sam je hotel biti. Zato se je namenil proti Slemenu; v planino, v svoj stan.

Samoten jo je ubiral v goro. Z višino so se vedno jasneje risali

robovi in stene, potem pa je megla popolnoma izginila. Ko je prigazil proti vrhu Slemena, so se že prižigale prve zvezde. Vzšel je mesec in posrebril bele planjave, razprostrte med vrhovi.

Nočni hlad je Boštjana pomiril. Domače se je počutil v svojem svetu, čeprav mu je bilo še vedno težko.

Mesec se je lesketal kot okrogel, zlat pladenj.

»Tudi v Minkino sobo svetiš,« je pomislil. »Skozi rešetko, za katero spi, se preliva tvoja svečava. Pozdrav ji ponesi, lep sen ji navdahni, saj je reva deklice. Saj bi bilo res najbolje, da bi jo pozabil.«

Gozd se je redčil in poti je zmanjkalo. Pred Boštjanom se je odprla nedotaknjena belina. V veličini gora, njih hladnem molku in prostanstvu se je vihar strasti in boja podel. Hladen razum je začel gospodovati.

»Majhne so te stvari,« je pomislil, »svojo pot pojdi, Boštjan, kakor si se namenil. Pusti ljudi, naj se pehajo vsak po svoje! Pozabi, pozabi!«

Prišel je na Sleme. Kakor zlomljen zid se mu je v luninem svitu odprlo škarjasto pečevje. Ob viharniku, okleščenem od strel, se je ustavil. Bilo mu je, kakor da čuti krepak objem očeta, ki ga sprejema v svoje varstvo. Vse je spalo, le Ostri vrh je raste iz belega podnožja. Kot drzna misel je molel v svojem vzgonu kvišku in spajal zemljo z zvezdnatim nebom.

V Boštjanu je porodil veliko, vablivo misel. Prihajala je iz njegove mrzle, odurne stene. Name se povzpni, Boštjan! Preden boš na mojem temenu, boš pretehtal in pozabil!

Vabljiva misel se je spremenila v jasen sklep, v trmasto, samogibno zapoved.

»Jutri!« se je odločil.

Ozrl se je okrog sebe: »Kako je zima zelene travnate vesi spremenila! Kako lep dan je bil, ko sem se prvič prav na tem mestu srečal

z Minko! In zdaj! Da bi jo pozabil?«

Mesec je šel vasovat že k drugim goram, ko so se hreščeče odprle duri Boštjanovega stanu, samotnega in zapuščenega pod pečmi... Ko je zazorilo, je Boštjan že gazil proti grebenu, ki je vodil k stenam Ostrega vrha. Pred njim je kot nepremostljiva pregrada stala strma stena. Ustavil se je, uprl roke v boke in jo gledal. Pogled mu je drsel preko polic in previsov, pred njim so se kazala oguljena rebra sive skale. Boštjanov pogled je dolgo tipal njeno skrivnost. Ali ga bo sprejela ali odbila? Misel pa je kovala načrt in se prebijala skozi grape in previse.

Boštjan se je sklonil, navezal dereze in se podal v strmino. Hreščeče so se zajedali jekleni roglji in koščki odkrhnjenega ledu so se strkljali. Opiral se je na močno jesenovo palico, okovano z ostro konico. Ko se je snežišče v zijalki pod steno končalo, je snel dereze, privezal palico na nahrbtnik in zaplezal v navpičen kamin.

Boštjanova divja, bojevita narava se je prebudila. Radost boja mu je zaigrala v mišicah. Skoraj igraje se je prebijal prek spolzkih, poledenelih stopi.

Zmagal je kamin. V strmi, lijakasti grapi je spet navezal dereze. Sonce je prijetno grelo, nad njim se je bočilo jasno, sinje nebo.

Potem je prišel do sivega, razdrapanega skalovja. Tu je šlo počasi in ure so minevale. S skalnatega rebra se je znova spustil v lijakasto grapo. Iz nje je vodila rjava zajeda. Kako naprej?

Grebel je po spominu, kako si je začrtal pot. Nič! Spopadel se je z zajedo, zanihal nad prepodom, potem pa ga je trebušast previs spet ustavil. Mučil se je in krči so ga prijemali v roke. »Kaj je s tvojo ošabno močjo?« se mu je smejal previs. »Obrni se!« mu je govoril razum. – »Ne, moram predreti!«

»Dejal sem ti, da se bova srečala, Miha, ali si morda pozabil?«

Iz sredine grape je vodila v steno polička. Stopil je nanjo. Vodila je nad prepadi. Pod njim in nad njim je rasla gladka, siva skala.

Potem se je polica zalomila v oduren prepad, ki je režal prav v snežišče. Njegova golota je tako grozila, da se je obrnil. »Konec je te poti in lahko tudi življenja,« je pomislil. Svetlo upanje je plahnelo. Iz prepadov je neslišno lezla groza. »Neumnost,« je pomislil, »eno je, lesti za gamsi, druga pa, podajati se v peči!«

Boštjan je podvomil. Samota, po kateri je hrepenel, mu je postala odveč. Začutil je, da bi potreboval tovariša. Previdno se je vračal. Korak za korakom. »Kaj je pravzaprav ljubezen?« je bežno pomislil.

Nato se je vrnil k previsnemu kaminu. »Edino ta še vodi navzgor. Ali naj tvegam?« Spomnil se je bleščečega se vrha. »Moram!« Kljubovalno, s stisnjenimi zobmi se je povzpел. V enem samem zagonu je zdelal previsno mesto in se na dobrem stojišču oddahnil. Pogledal je podse. V dolini je sonce tiščalo megle k tlom, pod njim pa je iz prepadov grozila smrt. »Kaj bi porekla Minka, če bi se ubil,« je pomislil. »Nihče več me ne bi našel. Razbit bi obležal sredi čeri. Spomladi, ko se bo gora zdramila, bi plazovi pokopali kosti. Izginil bi v gori!

Od nekod sta priplavala dva krockarja. Zagledal ju je šele, ko ga je presunil njun hreščeci glas. »Kre, kre, kre!« Kakor dve črni senci sta se vozila nad njim in opazovala

vsak gib. V kolobarjih sta ga spremljala, da je razločno čutil šelest perutnic. »Kre, kre, kre!« je trgalo tišino.

»Zaman se vozita! Ne bom vama napravil veselja, črnuha lačna!«

Ko je priplezal na gladke plati, je zagledal škarjasti rob grebena, ki je vodil k vrhu. Razveselil se je kakor otrok. Zadnja vesina je bila izredno strma zaplata. Zdelal jo je z derezami.

Z novimi močmi se je zagrizel, da bi zdelal zadnje metre pred vrhom. Pa se je zmotil. Ko je dosegel mesto, kjer je domneval vrh, se je strmina prek majhnega sedelca znova pognala proti nebu. S konicico palice je tolkel stopi v ledeno skorjo. Korak za korakom je napredoval in pot mu je curkoma lil s čela, toda odnehati ni hotel. Doseči vrh, od katerega ga je ločilo

le še nekaj zakrivljenih metrov, je bila njegova edina misel. Globoko je sopel, pozabil na prepade in potem se mu je noga ustavila na temenu!

Vrh!

Zmagoslaven krik in obrisal si je potno čelo, palico pa zasadil v sneg. Tako! Storil je nekaj, kar bo živelo v njem kot neizbrisen spomin. Uresničil je sanje in željo, ki se mu večkrat porodila, ko je v zimskih dneh lovil okoli Ostrega vrha.

Oči so se mu solzile v luči bleščeče beline. Kamorkoli se je ozrl, povsod so kipeli v nebo vrhovi.

Zaželel je, da bi bila ob njem Minka, da bi oba večno ostala tu. »Ne, ne morem je pozabiti, čeprav bi me zavrgla.«

(Se nadaljuje)

Po lovskem svetu

Nekaj misli o avstrijskih gamsih

Avstrijska lovska revija St. Hubertus, št. 2/1972, prinaša zapis »Gedanken über unser Gamswild« za področje Salzkammergut. Med drugim piše:

»Poklicni lovci, ki že desetletja živijo s svojimi gamsi, doživljajo, da

je njihove divjadi iz leta v leto manj. To nazadovanje ni samo kvantitetno, temveč tudi kvalitetno in tako očitno, da se ne da več spregledati. Na področjih, kjer je pred leti živelo 200 do 300 in več gamsov, jih je danes samo še del

Jelenjo farma na Kitajskem

tega. Starih gamsov pa je komaj še kaj.

Pozornim opazovalcem to nazadovanje ni ušlo ter niso varčevali z opozorili. Toda prevladovalo je mnenje, da bo mogoče večno črpati iz polnega, žeti brez setve, ne glede na starost in spol. Dovoliti, da divjad doseže svojo starost, na to niso mislili.

Potem se je pojavila nevarna šiba – gamsja garjavost. Kaj to pomeni za gamsji revir, verjetno ni treba razlagati. Katastrofo, ki za svojimi žrtvami pusti razvaline! Ostanke tega, kar je bilo, smo le nemočno gledali. Epidemija je ponehala in kar je preživelo, bi moralo ostati za plemo. Toda kaj se je zgodilo? Plan odstrela se je izvajal naprej, kakor da se ni bilo nič zgodilo. Za odstrel so nadalje planirali la gamse, ki jih sploh več ni bilo. Posledica tega je bila, da so mladi 3–4 letni gamsi, kot bodoči plemenjaki, plačali krvavo ceno.

Toda na najnujnejše, kar bi morali v tej situaciji storiti, žal niso mislili, ali pa niso hoteli misliti. V mislih imamo namreč radikalno omejitev odstrela za nekaj let. Smeli bi dovoliti odstrel zgolj dokazano bolnih živali. Da, če bi bilo to tako enostavno! Kdo želi plačati zakupnino – in to ne majhno – da ne bi smel streljati! Eni se nočejo ogreči odstrelu, češ zakaj vendar plačujemo, drugi niso voljni

popustiti pri pavšalnem odstrelu po pogodbi. Odreči se noče nihče, ne eni, ne drugi.

Ni boljšega dokaza za nazadovanje kvalitete gamsov kakor ocenjevanje trofej in temu pripadajoča kritika. Saj skoraj ni več videti močnega kozla la. Niti na gojitvenih področjih ne, kjer je bilo nekoč drugače! Če potem beremo poročila o ocenjevanju trofej, je vedno ista pesem: 'Premlado odstreljeno'. Toda opozorila za omejitev odstrela žal kaj malo zaležejo.

Še nekaj besed o ocenjevanju divjadi na strelno daljavo. S tem je tako, eden to zna, drugi se tega ne bo nikoli naučil. Pri jelenjadi je to še sorazmerno lahko ugotoviti, ali je žival mlada ali stara. Pri srnjadi je ta zadeva že težja. Še tedaj se prepirajo glede starosti, ko imajo trofejo v roki. Pri gamsih pa se je zmotil že marsikak izkušen poklicni lovec. Če pa poklicnega lovca ni zraven, kar se dogaja vedno pogosteje, je velika težava z ocenjevanjem divjadi na strelno daljavo. Zato ni čudno, da pride do napačnih odstrelav in v zvezi s tem pojema moč gamsov. Omenil sem lovsko področje Salzkammergut. Toda, ali je drugje kaj bolje? Upam, da je, kar bi bilo v dobro našim rogarjem, ki so okras našega gorskega sveta.«

Prevedel Miloš Kelih

Reja sika jelenov (*Pseudaxis nippon*) na Kitajskem

V državi, kot je Kitajska, se Evropejcem skriva marsikatera skrivnost. Več tisoč km od Pekinga, v notranjosti severovzhodne Kitajske, v okolici mesta Liaujan, so velika državna pitališča sika jelenov. Sika jelen je zelo podoben damjeku ali lopatarju, vendar nima lopatastega rogovja. Delavci, ki skrbijo za red in snago, imajo vzorno urejene hleve za živino in predvsem za jelenene, katerim je posvečena največja skrb. Razen tega imajo svetle in prostorne urade, laboratorije, veliko športno halo ter stanovanja za uslužbenke in delavce. Gojitev jelenov je donosna panoga. Iz mladega jelenjega rogovja pridobivajo dragocene droge, ki krepijo moško spolno moč. Od jelenjadi pridobivajo še: telesne plodove košut do treh mesecev, ki so v celoti uporabni, kri, spolne ude in mode jelenov, kite, vse kosti in seveda tudi rogovje, repe in notranje žleze. Vse to so surovine, ki Kitajcem služijo že več ko 2000 let za izdelavo zdravil. Jelenje meso ni mastno in je prava specialiteta za tiste, ki se ne bi radi zredili in seveda za bolnike z dieto. Meso izvažajo v Kanado in dosega prav astronomske cene ter je tega mesa vedno premalo. Usnje iz jelenjih kož je zelo prikladno za izdelavo čevljev in posebnih delovnih oblek. Manj vredna jelenja irhovina pa zelo dobro služi za čiščenje stekla in optičnih izdelkov.

Iz kitajskega esperantskega lista
»El popola Cinio« prevedel
Tone Pleterky

Lovski oprtnik

Divjad pri obloženi mizi

V zimskem času govorimo in pišemo »divjad v stiski« ter objavljamo slike, ko nese lovec v nahrbtniku hrano našim gozdnim znancem in prijateljem. Ne sprašujemo pa se v času vegetacije, kje in kakšno hrano dobi divjad vso to dolgo dobo. Če bi bil samo lovec, bi morda to dokaj zanimivo vprašanje prešel. Ker pa se preživljam z delom na kmetiji, se mi okrog tega zastavljajo še nenačeta ali nerešena vprašanja.

Menim, da kmet-lovec naravo in vse, kar je v njej živega, gleda z drugega zornega kota kakor pa lovec, ki je od vsakodnevnega kmetovega življenja odmaknjen, ker je njegovo delovno mesto utesnjeno v pusti sivini mesta, v pisarni ali drugačnem prostoru, kakor ga mu pač služba narekuje. Lov je takim tovarišem življenjsko potreben, saj si v naravi naberejo novih moči za delo v kraju in pogojih, odmaknjenih od narave.

Moje posestvo leži v območju enega naših gojitvenih lovišč in na njem preživljam najmanj 20 srnjadi. Vsako zimo je moje delo in skrb, a ne dolžnost, da ji pomagam preživeti včasih zelo težke dni. Spomladi, poleti in jeseni je pa skoraj tako, ko da bi imel uveden pašnokosni sistem. Taka čreda pospravi hrane vsaj za eno veliko žival, medtem ko je škoda od nje na nekaterih kulturah še večja. Moj primer ne navajam zaradi tega, da bi prikazoval škodo, ki se mi iz leta v leto ponavlja, pač pa so drugi motivi, ki me silijo k temu. Nešteto takih kmetov je, ki živijo ob enakih, morda še težjih pogojih. Vse leto je divjad njemu obešana. Ko pa pride odstrel in »upravičenci« poberejo vstopnino za v lovišča in odstrelno takso, se takle kmetič le vprašuje o pravičnosti.

Vem, da je to z zakonom urejeno. Nikdar pa ne moremo trditi, da so vsi zakoni tako popolni, da o njih ne bi smeli pisati ali govoriti.

Plačevanja škode se menda nobena lovska družina ali tisti, ki se poklicno ukvarjajo z lovsko panogo, ne veselijo. Zelo važno je, kolikšen je stalež divjadi. So gotovi predeli, v katerih stalež divjadi dovoljeni ali dopustni procent močno presega in temu primerna je seveda tudi škoda. Če smo tako bogati, da lahko povzročeno škodo tudi plačamo, se strinjamo, sicer ne. Sem za urejene odnose med kmeti in lovskimi družinami ter še posebno med kmeti in zavodi za gojitev divjadi. Več o tem naj bi razmišljali, se pogovorili in šli po najboljši poti človeških, razumevaljivih odnosov.

France Logar

Jelenji ruk v Karavankah (Na koroški strani)

Dovolite mi, da v kratkem opišem letošnji jelenji ruk na koroški strani Karavank. Verjetno bi bilo to za lovce v SR Sloveniji zanimivo, saj so avstrijske Karavanke le del celotnega biotopa jelenjadi v Karavankah.

Letošnji jelenji ruk ni bil posebno dober. Prvi jeleni so se začeli oglašati že okrog 12. septembra. Potem se je rukanje polagoma stopnjevalo. Vrhunec ruka je bil 25. in 26. septembra, ko so rukali le z majhnimi presledki neprestano celih 48 ur. Nato so se enkrat boljše oglašali popoldne, drugič so bili glasnejši v jutranjih urah. Drugi višek ruka je bil zopet 29. in 30. septembra; dosegel je skoraj prvi višek. Rukanje se je nadaljevalo vse do 6. oktobra, potem pa je polagoma prenehalo. Zaslisevanje so močno motila številna potniška letala, ki skoraj neprestano preletavajo Karavanke. Je pač tako, da pred truščem motorizacije nimaš miru niti na najvišji gori. Priznati pa je treba, da se je velikanski odstrel jelenov II b izredno obnesel. Medtem ko je bilo lansko leto možno pogosto videti take jelene, jih

letos skoraj ni bilo. Videti pa je dovolj jelenov II a, ne pa jelenov I a, ker teh še ni. Nad 10 let stari jeleni so na žalost še velika redkost. Prav zaradi tega je velike vrednosti sklep LD Jezersko in lovske skupnosti Železna Kapla, da veljajo jeleni I a šele z dovršenim desetletjem. Najnovejše ugotovitve lovskih strokovnjakov in biologov pričajo, da je jelen na višku, to se pravi zrel, šele okrog dvanajstega leta. Nekateri nekoliko prej, nekateri tudi nekoliko kasneje, nikakor pa ne pred dovršenim desetletjem. Upajmo, da bodo vsi lovci tega področja – avstrijski kakor iz SR Slovenije – prišli do spoznanja, da je treba pustiti jelene plemenjake vsaj do desetega leta starosti. Če bi se po tem ravnali vsi lovci v Karavankah, bi bilo v nekaj letih dovolj zrelih I a jelenov. Veseleje je bilo gledati rukajoče jelene, ki mnogo obetajo, toda pustiti jih je treba dozoreti. S skupnimi napori na obeh straneh Karavank to ne bi bilo težko doseči, kar bi bilo v veliko korist jelenjadi v Karavankah. Kvalitetne zasnove so, treba jim je dati samo še možnost, da se razvijejo. Nujen pa bo odstrel preštevilk košutarije.

Franc Eržen,
Železna Kapla, Avstrija

Za kunami

Svojo lovsko izkaznico sem prejel leta 1945. Do sedaj sem bil član v več lovskih družinah in si v tem času pri-

dobil dobro mero praktičnih izkušenj v poznavanju življenja več vrst divjadi nižinskih in hribskih lovišč. Vsa povojna leta službujem v gozdarski stroki in mi je lov najprijetnejši »konjiček«.

V moji ožji bližini se je porodila želja po kuninem kožuhu, ki sem jo moral sprejeti kot obveznost. Za to izpolnitev je bilo treba napraviti kunje pasti, padalice oz. pahe, zanke na utež in obzidane stopalke. Zraven tega sem v svežem snegu šel za kunjim sledom z izdatno malico, s cunjami in steklenico nafte v nahrbtniku. Minilo je več let in v nobeni pasti ni bilo kune, le kaka radovedna šoja. Tudi pohajanje za kunjimi sledovi dolga leta ni bilo uspešno.

Prvi uspeh mi je prinesel svež sneg leta 1965. Zasledil sem kuno nekaj pred 8. uro zjutraj. Po 30 m se je sled končala v skalni špranji. Bilo je blizu kraja, kjer naj bi se ob 8. uri dobila s Tonetom Fabjanom. Res, na moj klic se je Tone oglasil. Z zažganimi cunjami, namočenimi v nafto, sva zadimila špranjo iz nasprotne smeri in dobro mero časa čakala na kuno. Ko sva opusila čakanje in se oddaljila že kakih 100 m, je brak-jazbečarka Bistra izgnala kuno iz skalovja in jo glasno gonila v jelov sestoj. Stoje na zadnjih nogah je s pogledom kazala, na kateri jelki je zlatica. Splezal sem na precej debelo zasneženo jelko in zgoraj v krošnji sem opazil kuno, ki me je gledala navzdol. Tonetu sem dopovedoval, kje da je. Potem je

Pokojni Karel Žvan iz Stare Fužine v Bohinju je bil velik prijatelj srnjadi

Kuna se je ujela v pah

Foto J. Barič

le počilo, ampak kuna in za njo Bistra sta šli tako daleč, da ni bilo že več slišati gonje. Ko se je psica vrnila, sva znova šla za sledom in spet prišla do velikih skalnatih pečin. Tokrat je kuna po neutrudnem Bistrinem iskanju skočila iz skalovja na drevo v svojo pogubo. To je bila moja prva lepa odrasla zlatica.

Minevalo je leto za letom in rad bi se oddolžil Tonetu za opisano sodelovanje. Iz razgovorov z lovci na kune sem povzel, da belica ne gre v past na drevesu, da se zlatica ne potika po zemeljskih luknjah, da kunarji v januarju s pastmi nimajo uspeha. Dalje so pripovedovali, če zaležeš kuno v decembru, moraš vzeti s seboj cel hlebec kruha, v januarju pa kar dva hlebca. To naj pomeni, da kuna v januarju dvakrat več potuje kakor v decembru, čeprav njena pot tudi v decembru ni kratka.

Toda povem naj, kako sem lovil s pahi od decembra do marca. Nastavil sem devet pasti, za vabo sem obesil v vsako 1–2 kg jelenovega drobovja, kar sem pozneje zamenjal z drobovjem divjega prašiča in s šoja. Kadar visi za vabo šoja, druga šoja ne prime. Dne 4. januarja 1970 sem dobil v pasti zlatico, 9. januarja belico, februarja 3 zlatice in marca 2 zlati. Dne

14. januarja 1971, ko je ležal sneg od 25. decembra, 4 zlatice in v marcu 1 zlatico. Od ujetih kun je imela samo ena poškodovan kožuh. Tako sem se lahko tovariško oddolžil Tonetu za nekdanjo pomoč pri lovu.

Pogoj za uspeh pri lovu v pasti je izstradanost, ki pri kunah nastopi, ko dalj časa leži debel suh sneg, ki jim prepreči pohode. Sestradane kune se lovijo v prvi noči in v naslednjih nočeh na svojem pohodu, če je zapadel visok pršič in če so veje na drevju obdržale sneg. Ko zgine sneg z vej, kuna ne prime oziroma le izjemno. Vabe v pasteh so vabljive tudi za druge gozdne prebivalce. Našel sem ujetih nešteto šoj in lešnikarjev. Tudi sinica sproži rahlo nastavljen past. Ujeli sta se mi že lisica in ververica. Da medved oropa in razdre pah, ni nobena novost. Zgodi se, da medved obišče kar več pasti zaporedoma in si privoščiči vabo, divji prašič pa se pod pahom zadovolji s suhim ležiščem. Kdor nima vztrajne volje, dobrih nog in potrpljenja za nastavljanje največkrat praznih kunjih pasti, je bolje, da se ne loti takega lova.

V lovskem priručniku je omejena razlika v velikosti med kuno belico in zlatico. Med staro kuno belico in zlatico (nad 2 leti) v velikosti ni bi-

stvene razlike. V priručniku prikazani sprožilci kunje pasti niso pravilno izdelani. Čeprav kunarji prikrivajo finese svojih sprožilcev, bi kljub temu spadala skica pravilnega sprožilca v lovski priručnik.

Zadnja zima kunarjem ni bila naklonjena. Bogata poljšja letina že pomeni tudi slab kunji lov. Tudi visok sneg ni ležal dolgo in prvi dan odjuge so bile veje na drevju očiščene snega. Na drevje pleza tudi belica, v zemljo gre tudi zlatica. Belica zavzema večji življenjski prostor, nižinska in hribska lovišča, medtem ko zlatice v nižinskih loviščih ni. Po sledovih ugotavljam, da je zlatič več kakor belic. Zadnja zima staleža kun ni kdovekaj prizadela, zato kunarji upamo, da bo v na-stopni zimi dober plen.

Jože Barič

Planinskemu orlu zaščito vse leto!

Zelo me zanima, zakaj ne bi v Sloveniji zaščitili planinskega orla. Število planinskih orlov je zaskrbljujoče skromno. V vsej Evropi jih ni več kakor 150 parov. V Sloveniji jih je le še nekaj. Znanstveniki so ugotovili, da imajo njihova jajca pretenke lupine in so zatorej neuporabna za

valjenje. Temu so krive strupene snovi, ki so končni produkti presnove DDT. Tudi v Vojvodini so ugotovili, da se število kraljevih orlov (Aquila heliaca) neprestano krči, ker so njihova jajca neplodna, saj vsebujejo prevelike količine DDT. Spet so se torej pokazale grozljive daljnosežne posledice insekticidov. V Vojvodini so z DDT prašili žitna polja, z zastrupljenim žitom pa se hranijo razni glodavci, ki so glavna hrana kraljevega orla.

Na orla preži še druga skrita nevarnost – cianovodikove ampule, ki jih nastavljajo raznim zverem. Ker orli žo tudi mrhovino, prenekateri obleži namesto volka ali lisice. Zagovorniki cianovodikovih ampul naj bi torej pomislili tudi na to!

Večina evropskih držav je orla povsem zaščitila, v zadnjem času celo Italijani. V Sloveniji lovski zakon še vedno dovoljuje lov nanj od 1. septembra do 31. decembra. Res je, da lovci ustrelijo le redkokaterega, vendar naredimo temu konec. Planinskega orla zavarujemo vse leto!

Nikakor ne moremo mimo še enega problema. Večkrat presenečeno ugotovimo, da so mnogi, predvsem lovci, do orla pretirano sovražno razpoloženi. Brez dvoma nosijo pri tem velik del krivde nekateri pisci šolskih učbenikov. Že šolarčke začno »strupiti« s »krvoločnim roparjem« orlom, ki pobija gamsje kozličke, zajčke, ovčke itd.

Njemu v obrambo naj navedem še naslednje: Planinski orel je čudoviti del narave, neke vrste naravni spomenik. Območje, ki predstavlja lovišče orljskega para, je neverjetno veliko, zato ne more povzročiti občutne škode. Sicer so pa njegov plen v glavnem bolne in slabotne živali. Gamsja koza je sposobna ubraniti mladiča pred orlom. Če pa je mati preslabotna ali če je mladič sam, bi pa itak postal žrtev ostre zime. Dovolj hiter in previden zajec ne bo postal orlov plen. Orel ima oster vid, peruti močne, da mu omogočajo hiter let in dvig plena. Kremplje ima ostre in srpasto zakrivljene; plen, ki ga zgrabi, tudi obdrži. Skoraj nemogoče

Premer objektiva	Paralakse prosta nastavitvev	Največja možna paralaksna napaka v mm na razdaljo				
		50 m	100 m	150 m	200 m	300 m
20 mm	100 m	5,0	0	5,0	10,0	20,0
	150 m	6,66	3,34	0	3,34	10,0
30 mm	100 m	7,5	0	7,5	15,0	30,0
	150 m	10,0	5,0	0	5,0	15,0
36 mm	100 m	9,0	0	9,0	18,0	36,0
	150 m	12,0	6,0	0	6,0	18,0
45 mm	100 m	11,2	0	11,2	22,5	45,0
	150 m	15,0	7,5	0	7,5	22,5
50 mm	100 m	12,5	0	12,5	25,0	50,0
	150 m	16,6	8,35	0	8,35	25,0

je, da bi mu žival ušla iz smrtonosnih krempljev. Orel je pač prilagojen takemu življenju. Ne bomo vendar zahtevali, naj bi lovil muhe in komarje.

Plen lovi, kolikor ga potrebuje za svoj obstoj, nič več. Zajcev ne ubija za zabavo. O ljudeh, ki ponoči z avtomobili po cestah za zabavo pobijajo zajce, pa večkrat slišimo.

Poldi Travner

Napake pri merjenju s strelnim daljnogledom

(Iz W. u. H. 19/1971, po H. Weissmannu)

Napake pri zadevanju oziroma merjenju nastajajo zaradi paralakse. Paralaksa je optični pojav, ki se kaže v tem, da se merilna točka premika, če premikamo oko pred predočno lečo iz osrednje točke leče. Strelni daljnogled na pristreljeno daljavo ne sme imeti paralakse, sicer manjše cilje bolj ali manj zgrešimo. Paralaksa je odvisna zgolj od velikosti objektiva sprednje leče. Kako velike so lahko paralaksne napake pri merjenju, kaže gornja tabela.

Iz tabele je razvidno, da so paralaksne napake odvisne od paralaksne proste nastavitvene razdalje. Če se strelcu pri necentričnem (neosrednjem) merjenju skozi lečo primeri paralaksna napaka, zgreši krogla cilj prav za toliko.

Na večje in velike razdalje je paralaksna napaka s prštetimi osebnimi napakami in raztrosi puške lahko vzrok zgrešenega strela ali slabega zadetka.

Pri sodobnih risanicah je ustrezno, da nastavimo strelni daljnogled paralaksno prosto na 150 metrov.

M. Š.

Peto poročilo o krogli »Avčin – ABC«

Dne 18. 11. 1971 sem se udeležil skupnega lova v Lančenbergu LD Mokrc. Lovski tovariš je ob istem času sam lovil na Vanjem vrhu in slučajno naletel na medveda, katerega smo imeli že dolgo odobrenega za odstrel. Streljal ga je in zadel.

Ranjeni medved je nekako po kilometru obtičal v goščavi nad Iško. Pred goščo smo spustili psa, ki je medveda oblašal. Podplat se je začel po gošči pomikati proti meni. Streljal sem ga s kroglo DWM kal. 7 × 65-Tig 10,5g, a medved se je samo stresel in nadaljeval pot. Hitro sem odprl puško in vstavil nov naboj s kroglo ABC 10,6g, ki jo je skonstruiral naš član prof. Franc Avčin. Krogla je zadela v prednji del prsne votline in medved se je zgrudil kot pokošen. Obležal je na mestu mrtev. Vse to je videl tudi moj dobri lovski tovariš Trtnik.

Lovce bo zanimalo, da sem s to kroglo lanske jeseni uplenil tudi tri kose srnjadi. Vsi so obležali v ognju, nobeden pa ni bil razbit, kakor smo tega navajeni pri dosedanjih lovskih kroglah. Zato to novo kroglo našim lovcem priporočam.

Marko Lokar
Ljubljana, Hradeckega 45

Vprašanja – odgovori

Vejniki

Vprašanje:

Zima je na pragu in lovec vse bolj razmišlja o zimskem krmljenju divjadi. Med drugim so tudi vejniki izdatna hrana zlasti srnjadi. V Slovenskem lovskem priročniku, stran 248, piše, da jih napravljamo ob košnji. Toda košnji sta navadno dve. V Našem lovu I, stran 161, stoji, da jih »okrešemo« junija in julija. V »Lovstvu«, stran 78, pa avtor priporoča sušiti vejnike v poznem poletju. Pozno poletje je pa avgust in september. Kdaj in kako torej?

Čeprav navodilo za pripravljanje vejnikov letos ne pride več v poštev, vseeno prosim uredništvo za odgovor, saj bo lovcem koristil za bodoče.

F. J., Maribor

Odgovor:

Za odgovor smo prosili Zdravko Kosmača, lovskega čuvaja LD Gorenja vas, ki z vejniki uspešno krmi srnjad. Povedal je naslednje:

Zdravko Kosmač z jesenovim vejnikom, zadaj opuščen kozolec, preurejen v krmiščec

»Vejnike nasekam ali narežem ob drugi košnji, torej nekako v drugi polovici avgusta. Nekoč so tudi naši hribovski kmetje pripravljali vejnike za živino v tem času, med velikim in malim šmaranom, to je od 15. 8. do 8. 9. Ob prvi košnji, torej v juniju narezani vejniki se ne obnesejo. Tedaj je listje še mlado in se posušeno drobi, zlasti še, ker je od tedaj do zime še daleč.

Res je, da je listje ob prvi košnji bolj nežno in sočno, toda drevje je na leto dvakrat muževno, dvakrat raste in požene mladike ter liste napolni s hranilnimi snovmi. Iz mojih izkušenj so vsekar boljše vejniki, narezani ob drugi muževnosti, torej ob drugi košnji.

Ko grem v tem času po lovišču, imam v nahrbtniku tudi svitek žice in seveda nož, ki ga lovec itak vedno vzame s seboj v lovišče. Po grmih iščem predvsem jesenove in hrastove veje, v poštev pride tudi trepetlika, javor, razne vrbe, lipa, jerebika, gaber. Odrezane veje so dolge po 1 m in tudi več, ob rezu pa ne debelejšje od palca. Pazim vedno, da odrežem takšno vejo, ki je ni škoda. Od dežja ali rose mokrih vej ne režemo, še manj pa vežemo v butarice, imenovane vejniki. V en vejn-

nik zvežemo primerno šte-
vilo vej, samo spodaj na
enem mestu in ne preveč
trdno, da se listje laže suši.
Tako butarico potem obesim
kar tam v bližini pod kako
gosto smrekovo krošnjo, pri-
merno od tal in v senco, da
se listi počasi posuše. Vejniki
je tako pravzaprav že tudi
nameščeni za zimo. Najbolj-
še pa je seveda vejnike po-
sušiti pod streho, v kakem
kozolcu. Veliko pozornost
posvečam napravljanju vej-
nikov, ker z njimi nudim
srnjadi naravno hrano. Do-
kaz, da jih srnjad zelo rada
obira, so spomladi gole
veje.«

Pripomba: Narezane oz. na-
sekane veje posušimo v senci
na zračnem prostoru, jih
zvežemo v butarice-vejnike in
jih pozimi po potrebi nave-
zujemo ob debela iglavcev z
gostim, košatim vejevjem.

Ur.

Mladi pišejo

Za kuno

Ko je že minil lov na srne in
gamse, je rekel oče, da gre
pogledat za kakim zajčkom.
Pri nas na Trnovski planoti,
ki se dviga poprečno 1000 m
nad morjem, so zajčki zelo
redki in jih skoraj nihče ne
lovi. Rad hodim z očetom
na lov, saj vedno vidim ve-

liko novega in zanimivega.
Zato sem šel z njim tudi to-
krat. Oče je dovolil, da gre-
sta zraven še Jani in Marino,
moj bratranec in prijatelj. S
seboj sem vzel tudi svojega
9-mesečnega terierja Brina.
Šli smo najprej proti Dragam
za vasjo, kjer je nekaj njiv,
malo gozda in precej gr-
movja ter skalovja. Ker je po-
noči padel sneg, smo bili ra-
dovedni, kaj bomo presledili.
Kmalu smo našli lisičje sledi,
nato pa še zajčje. Burja, ki
je pri nas pozimi zelo močna,
je oba sledova skoraj zbrisa-
sala. Šli smo naprej v Drage
in potem proti Gabrovcu.
Sledov je zmanjkalo, saj je
tu hladen in ne prav prijazen
svet. Naenkrat opazim nov
sled, ki ni bil nič podoben
zajčjemu. Gremo bliže in
ugotovimo, da je kunji. Obe-
talo se je zanimivo doživeti,
če kuna ni šla predaleč. Oče
je po zložnejših prehodih
obkroževal, mi trije pa smo z
Brinom sled izdelovali čez
drn in strn. Naenkrat nas po-
kliče oče. Prišel je do groblje,
kjer je kuna zlezla med ka-
menje in skale. Obkrožili
smo grobljo in ugotovili, da
sled ne pelje ven. Tedaj mora
biti kuna v njej!

Odločili smo se, da odmeče-
mo kamenje. Precej časa smo
se mučili in ga odmetali kar
lep kup. Toda vedno nove
luknje so se odpirale. Na-
posled smo prišli do živih
skal, kjer se ni dalo napraviti
ničesar več. Brina je naše
početje zelo zanimalo, vohal
je po luknjah, ki smo jih od-
krivali. Naenkrat vtakne nos
med dve skali v razpoko, ki
je bila zasuta z listjem, zem-

ljo in kamni. Ko odmaknem
kamen, švigne kuna med mo-
jimi rokami v dolino. Oče
niti ni utegnil dvigniti puške.
Med grmovjem in skalami je
kuna izginila v drugo luknjo.
Sedaj, ko smo vedeli, kje je,
smo se lotili dela z veliko
vnemo. Najprej je izgledalo,
da bomo hitro pri njej, a
kmalu se je pokazalo, da bo
treba kopati. Marino je stekel
domov po kramp. Nekaj ča-
sa smo kopali in kar hitro
napredovali. Toda ko smo
odmaknili večjo skalo, se je
odprl dolg in globok rov, ki
se je končeval kdo ve kje.
Brina, čeprav je vneto iskal,
nisem upal spustiti v rov, ker
sem se bal, da bi kam padel.
V kraškem svetu nikoli ne veš,
kako in kje se taki podze-
meljski rovi končajo. Če pu-
ka pade ali se zagozdi, mi
med skalami navadno ne mo-
reš pomagati in je izgubljen.
Zato smo z lovom končali
in se kljub neuspehu zado-
voljni vrnili domov.

Napisal in narisal
Jurij Mikuletič,
Tolmin

Lovska organizacija

Dom lovcev in družbenih organizacij

Na dan vstaje slovenskega
naroda, 22. julija 1972, je LD
Mislinja odprla svoj lovski
dom v Završah.

Leta 1969 smo sklenili, da
zgradimo lovski dom, ki bi
služil ne samo lovcem za
rekreacijo in potrebe lovstva,
temveč tudi drugim občanom
tega kraja in družbenim
organizacijam. Da je bil dom
res potreben in zaželen, pri-
ča dejstvo, da so vsi kmetje
tega kraja podprli akcijo z
darovanjem lesa za gradnjo.
Poleg tega pa so naše pri-
zadevanje podprle tudi de-
lovne organizacije in skup-
ščina občine Slovenj Gradec
ter posamezniki. Potrebno je
bilo veliko samoodpovedi in
požrtvovalnega dela, saj smo
se odrekli vsakemu plačilu
del pri domu iz lovske bla-
gajne. Danes lahko s po-

nosom trdimo, da imamo so-
dobno urejen lovski dom, ki
bo služil tudi družbeno-poli-
tični dejavnosti kraja.

Kraj Završe je sestavni del
Graške gore – Gore jurišev.
Tod so bile v času NOB
težke borbe enot XIV. divi-
zije z nadštevilno nemško
soldatesko. Ljudstvo teh kra-
jev je aktivno sodelovalo v
narodnoosvobodilnem boju.
Turizem tu še ni pognal kore-
nin, morda bo k temu kaj
prispeval lovski turizem. Radi
pozabljamo na kraje in ljudi,
ki smo jih med štiriletno
vojno tako cenili in poznali.
Le šolske otroke, ki spozna-
vajo zgodovino NOB, često
srečamo na področju Završ
in Graške gore. Zato je prav,
da gremo tudi mi lovci po-
gosteje med svoje ljudi. K
temu naj pripomore tudi dom
LD Mislanja v Završah.

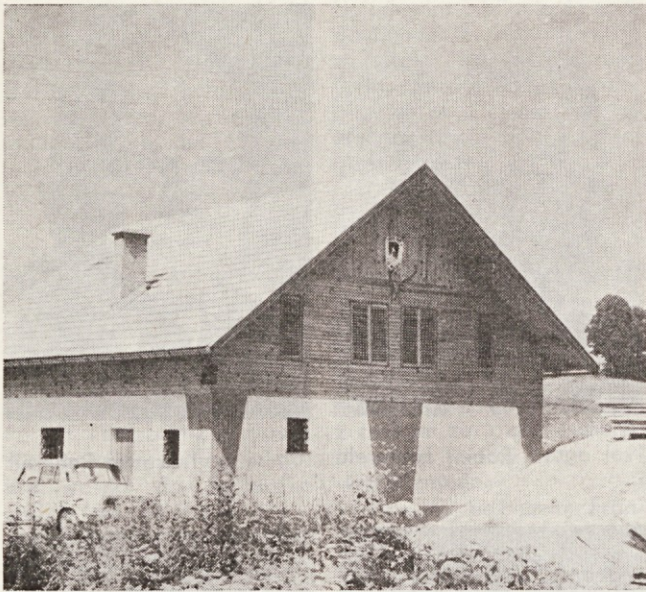
Franc Dvorjak

Razvitje prapora LD Sodražica

so 10. 9. 1972 domači lovci
in gostje praznovali na
Travni gori. Potem ko je lov-
ski rog naznanil začetek
slovesnosti, je pred domom
zbrane udeležence pozdravil
starešina Stane Vesel,
Boris Lovrenčič pa je v kraj-
šem govoru orisal dosedanje
delo slovenske lovske orga-
nizacije. Poudaril je, da
sodraški lovci ob razvitju
prapora praznujejo tudi pet-
inšestdesetletnico ustanovitve
SLD oziroma Slovenskega
lovskega kluba. Številna ude-
ležba sodraških lovcev v na-
rodnoosvobodilni borbi je
dokaz velike narodne zavesti
in naprednosti članstva SLD.
Padle borce-lovce in druge
umrle člane so počastili s
spoštljivim molkom. V dolino
so ponesli venec k spominski
plošči pokojnemu dr. Ivanu
Lovrenčiču. Sodraški lovci so
se organizacijsko združili že
l. 1945, ko so se vrnili iz
vojske; ustanovitev Lovske
družine Sodražica 7. juli-
ja 1945 je bila le še formal-
nost. Ustanovni člani so bili
med drugimi tudi pomembni
slovenski lovci: pokojni dok-
tor Ivan Lovrenčič, Adolf
Ivanc in dr. Janko Lavrič.
Od 21 ustanovnih članov se
je LD Sodražica do danes
pomnožila na 48 lovcev. Lov-
ska družina ima tudi svoj

Kuna na begu

Dom lovcev in družbenih organizacij v Završah, LD Mislinja

pevski zbor, morda edini, vsekakor pa redki družinski lovski pevski zbor v Sloveniji. Govornik je omenil tradicijo lova z goniči v Sodražici; istrskega goniča kot simbol si je lovška družina vtakala na prapor. Ob zaključku je govornik primerjal razvitje prapora s starim običajem,

z lovskim krstom in pozval lovce, naj jih prapor družijo po napotkih tega običaja:

Za lovsko čast in poštenje!
Za lovske družine složno življenje!
Za puške pravično nošenje!

Prapor je razvil gospodar LD Jože Arko in ga izročil za-

stavonoši Francetu Bartolu z naročilom, da naj prapor vselej častno predstavlja LD Sodražica, nakar je nanj pripel svoj spominski trak. Ob čestitkah lovski družini so pripeli spominske trakove tudi zastopniki sosednjih lovskih družin Loški potok, Ribnica, Velike Poljane in Velike Lašče, predstavnik Lovske zveze Kočevje Stane Nosan in predstavnik Lovske zveze Slovenije Bojan Škrk. Spominski trak je poklonilo tudi podjetje Perutnina iz Ptuja.

Slavje je popestril kulturni program pod vodstvom člana LD Sodražica Franceta Gornika. Nastopil je tudi pevski zbor LD Sodražica in harmonikarji glasbene šole iz Sodražice. Med ubranimi pesmimi sta bili posebnost domači »Pesem o Travnici gori« in »Balada o polharju Andrejčetu«.

S. Č.

Odlikovanja LZS od 31. 8. 1971 do 1. 11. 1972

Upravni in izvršni odbor Lovske zveze Slovenije sta na predlog lovskih družin,

področnih lovskih zvez ter vzgojno-propagandne komisije LZS na svojih sejah od 31. 8. 1971 do 1. 11. 1972 podelila več odlikovanj.

Odlikovani so bili –

Z redom za lovske zasluge I. stopnje:

Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito; Lovska zveza Maribor; Bogdan Sežun, ZLD Ljubljana; Janez Drvarič, LZ Prekmurje.

Z redom za lovske zasluge II. stopnje:

Anton Drenberg, LZ Celje; Hinko Kavčič, Bogomil Korbar, ZLD Ljubljana; Ivan Biček, Drago Brus, LZ Bela krajina; Andrej Tarman, LZ Gorenjske; Hinko Sernec, Karel Ingolič, Stane Medveščak, Jože Oicl, Pavel Pečarič, Radoslav Canjko, LZ Maribor; Alojz Arko, Jože Špiler, LZ Posavje; Milan Trafela, ZLD Ptuj.

Vzgojno-propagandna komisija LZS je v tem obdobju podelila **znak za lovske zasluge** več zaslužnim lovcem –

LZ Bela krajina: Josip Migelič, dr. Rasto Tusulin, Franc Jesih, Jože Kump, Jože Kočevar, Karel Troje, Kazimir Malič, Matija Kuzma;

LZ Celje: Vincenc Zlender, Avguštin Gradišar, Anton Rajgel, Vincenc Trupej;

LZ Gorenjske: Anton Kovač, Avgust Vister, Matevž Babič, Andrej Smolej, Janko Pintar, Ciril Kenda, Ciril Kokalj, Anton Peternel, Janko Mezek, Alojz Mertelj, Peter Robič, Vinko Košir, Karlo Okretič, Jože Vester, Ignac Ažman, Jože Ivšič, Peter Zaplotnik, Janko Teran, Franc Fister;

ZLD Gorica: Jože Nibrant, Ivan Sirk, Rudi Koren, Jože Kodre, Bogoljub Gruden, Marjan Lokar, Leopold Košir, Peter Trampuž, Orlando Trampuž, Marjan Fortunat;

LZ Idrija: Rudi Peternelj, Andrej Črnilogar, Ivan Uršič, Viktor Medved;

ZLD Ljubljana: Anton Rebolj, Nevo Pahor, Ivan Jelen, Janez Hudeček, Drago Furlan, Jože Bedenk, Avgust Kos, Alojz Ovijač, Ludvik Jurič, Franci Jernejc, Edvard Pečnik, Alojz Mavec, Albin Kuc-

Stane Nosan, predstavnik LZ Kočevje, je pozdravil udeležence in pripel spominski trak na prapor Lovske družine Sodražica

ler, Jože Glavan, Franc Ro- vanšek, Albin Rojc, Janko Benac, Ludvik Vehovec, An- ton Mehle, Ivan Zajc (LD Stahovica), France Planinc, Jože Dremelj, Ivan Zajc (LD Pšata);

LZ Maribor: Maksimilijan Turner, Vilko Furlan, Anton Kirbiš, Jože Finžgar, Otmar Petrovič, Vinko Razgoršek, Mirko Grobelnik, Maks Pe- har, Franc Vohl, Alfred Tramšek, Jože Jeromel, Slav- ko Krbel, Rajko Rozman, Franc Dvorjak, Joža Vajda;

LZ Novo mesto: Franc Boršt- nar, Tomo Strel, Alojz Škr- bec;

LZ Posavje: Janez Černoga, Gregor Bahč, Jože Pavkovič, Franc Rumpret, Ivan Kene, Janez Planinc;

LZ Prekmurje: Vsi odliko- vanci z redom II. stop. in z znakom za zasluge so objavl- jeni v 8. številki, stran 232;

ZLD Ptuj: Ivek Čurin, Peter Vnuk, Franc Šnajder, Franc Munda, Vinko Čurin, Martin Štampar.

Vsem odlikovancem česti- tamo. Iz pisarne LZS

Jubilanti

Iz LD Dobropolje

Jože Šuštar, dolgoletni član upravnega in nadzor. odbora naše LD, je 9. 10. 1972 praznoval svoj 60. življenjski jubilej in 30 let lovskega udejstvovanja. Po osvoboditvi je bil referent za obnovo pri bivšem OLO Grosuplje in občini Dobropolje. Kljub odgovorni službi je veliko svojega prostega časa posvetil lovstvu – gojitvi divjadi in utrjevanju lovske organizacije.

Še vedno mladostnemu tova- rišu, polnemu humorja in do- mislic, iskreno čestitamo in želimo, da bi še mnogo let hodil z nami po zelenih revirjih.

Alojz Brodnik, naš dolgolet- ni član, decembra letos praznuje svojo 60-letnico in 25 let lovskega udejstvova- nja. Kljub trdemu delu na

kmetiji najde vedno čas za gojitev divjadi. Je vzoren rejec kratkodlakih istrskih goničev; posebno je pono- sen na psico Drino, ki je bila na razstavi v Ljubljani prva. Iskreno mu čestitamo in že- limo še mnogo zdravih let in dober pogled.

Dobropoljski lovci – J. P.

Iz LD Podvelka

Ernest Sabathy, dolgoletni član UO in vesten blagajnik naše LD, je januarja letos praznoval svojo 50-letnico. S svojo poštenostjo, pravič- nostjo in tovariškim odnosom je vsem za zgled.

Lovski tovariši mu sicer ne- koliko pozno, vendar zato tem bolj iskreno čestitamo in želimo, da bi še dolgo gojil divjad, vzgajal mlade lovce in zahajal v lovišča s svojim štirinožnim prijateljem.

Anton Grobelnik, naš dolgo- letni član, neumorni lovec in ljubitelj divjadi, je maja letos praznoval svojo 60-letnico. Dobremu lovskeemu tovarišu, trdnemu pohorskeemu kmetu, želimo, da bi vsaj v tem ju- bilejnem letu pozabil na vsakdanje skrbi. Kličemo mu: še na mnoga leta in dober pogled!

LD Podvelka – G. J.

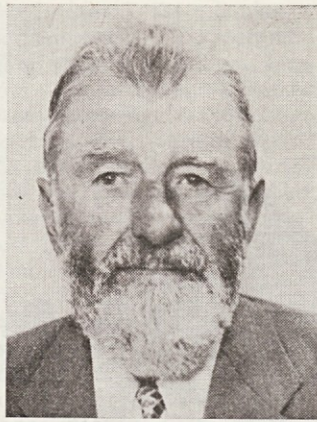
Iz LD Polzela

Franček Šuštar, dolgoletni član naše LD, je praznoval letos septembra 50 let svo- jega plodnega življenja in 20 let lovskega udejstvova- nja. Več let je v svoji voljeri gojil fazane, zato mu je LD podarila moderno puško. V zimskih mesecih skrbno va- ruje svoje bivše varovance. V lepi gorci, katero si je postavil s prihranki trdega dela, mu želimo mnogo vese- lih uric.

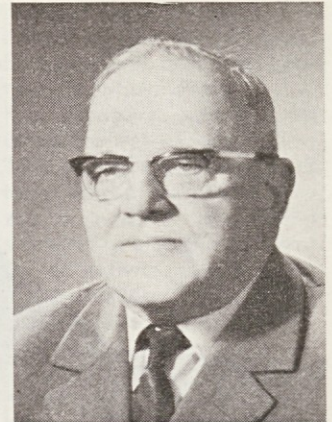
Jože Hrašar, dolgoletni član naše LD in večletni gospo- dar, je praznoval letos spo- mladi svojo 50-letnico. Ves prosti čas po naporni službi posveti lovišču. Divjad ima v njem svojega varovanca, saj v zimskih mesecih skrbi, da so krmišča vedno zalo- žena.

Dragi Jože, vsi člani naše LD Ti želimo dosti zdravja in dober pogled.

LD Polzela – C. M.

Robert Lamprecht

France Rebernik

Franc Klukej

Franc Ferenčič

Robert Lamprecht je 31. mar- ca 1972 praznoval svojo 75-letnico. Jubilant je bil dolgoletni član in funkcionar LD Pogorevc, sedaj pa je že vrsto let član LD Peca in je na zadnjem obč. zboru spre- jel diplomu častnega člana. Pred vojno je bil dolga leta aktiven politični delavec in delavski zaupnik. Bil je prvi predsednik občine Mežica, izvoljen kot član socialistične delavske stranke. Na župan- skem mestu je ostal tri man- datne dobe, do izbruha voj- ne. Kot zavednega Slovenca in sodelavca OF so ga gesta- povci zaprli v Celovcu, poz- neje pa v razna taborišča, med njimi tudi v Buchenwald. Po srečni vrnitvi v osvobo- jeno domovino se je takoj vključil v lovske vrste.

Jubilant je zaslužen lovski tovariš in delavec. Odlikovan je z znakom za lovske za- sluge, z redom za lovske za- sluge II. stopnje ter z več diplomami in drugimi priznanji. S svojimi prispevki je

sodeloval tudi v glasilu Lo- vec. Posebno se je zavzemal za pravilnejši odstrel gam- sov. Njegova želja je, da bi tudi gamsom uradno priznali »gojitev od spodaj«, kakor pri drugi divjadi.

Naj mu bo Diana še vrsto let naklonjena, da bo po prestani bolezn lahko zopet šel med ljubljene gamse, in da bo še dolgo ostal med nami! LD Peca – D. H.

France Rebernik, v zeleni bratovščini znan in uvaževan kot vnet in zgleden lovec, je 28. 10. 1972 dopolnil 80 let plodonosnega življenja. Dol- ga je pot njegovega lov- skega udejstvovanja. Ze preko šest desetletij lovi v bliž- njih in daljnih loviščih od Ljubljane, zadnje čase pred- vsem okrog Vodice in Krvav- ca. Upamo, da bo sedaj, ko se je zdravstveno opomogel, še povečal svojo bogato zbirko lovske trofeje. Ravna

se strogo po pravilu, ki bi ga bil dolžan izpolnjevati sleherni lovec: Kdor naravo in nje stvarstvo ljubi, vzame zase si le to, kar naroda mu brez škode nudi. Lovskim in kinološkimi organizacijam vedno rad priskoči na pomoč, bodisi z delom ali datjavami. Francetu gre tudi častna zasluga kot soustanovitelju Kluba ljubiteljev ptičarjev, Lovske zadruge za Slovenijo itd. Za zasluge v prid lovstvu in kinologiji je prejel številna odlikovanja. Pa tudi kot obrtnik in človek s svojo srčno kulturo in dobrotljivostjo do sočloveka zasluži vso pohvalo.

Našemu častitljivemu jubilanu kot velikemu rodoljubi, ljubitelju narode, gojitelju in zaščitniku divjadi k pomembnemu slavju iskreno čestitamo in mu želimo še dokaj let dober pogled in polno užitek v naravi.

Lovski in kinološki tovariši – L. Z.

Franc Klukej-Miklavž – sedemdesetletnik – se je rodil v Lokavcu nad Jurkloštom. Puško nosi že 45 let in ni ga lovca v Zasavju, da našega Franceta ne pozna.

Kot otrok številne družine je moral že v rani mladosti v svet s trebuhom za kruhom. Zaposlen je bil v nekaj rudnikih, toda politično osumljenega so ga večkrat odpustili. Srce ga je gnalo že kot mladega fanta v naravo, dokler se leta 1930, ko je prišel v Zagorje, ni začel aktivno ukvarjati z lovom pri takratnih lovskih zakupnikih. Leta 1941 se je odzval klicu domovine in odšel v revirsko četo, od tam pa v zahodnodolenjski odred, dokler ni bil leta 1942 dodeljen pokrajinskemu komiteju za Primorsko. Odlikovan je bil z visokimi odlikovanji in je nosilec spomenice 1941. Po osvoboditvi je bil ustanovni član LD Zagorje in njen prvi starešina. Mnogo je žrtvoval za gojitev divjadi in vzgojo mladih lovcov ter je pri tem še vedno aktiven.

Veliko truda je vložil v izgradnjo lovskega doma in drugih lovskih objektov. Odlikovan je z znakom za zasluge in diplomo za svoje delo v lovstvu.

Uglednemu jubilanu in spoštovanemu lovskemu tovarišu za visoko obletnico iskreno čestitamo, želimo mu dober pogled in kličemo še na mnoga zdrava leta v zeleni bratovščini.

LD Zagorje – L. B.

Franc Ferenčič, član naše LD in soustanovitelj bivše LD Krog, je praznoval letos novembra 70. življenjski jubilej. Član lovske organizacije je od leta 1927. Odlikovan je z znakom za lovske zasluge, prejel pa je tudi druga lovska priznanja.

Skromnemu, poštenemu Francu želimo še mnogo zdravih let in polno mero njemu značilnega humorja na zadnjih pogonih.

Lovci LD Murska Sobota

Ludvik Šmid iz Zahomc pri Vranskem je 7. 8. 1972 praznoval 60-letnico svojeja življenja. Bil je soustanovitelj naše LD in njen član vseskozi. Je velik ljubitelj in gojitelj divjadi ter dober lovski tovariš. Dragi Ludvik, vsi vranski lovci ti iskreno čestitamo in želimo še mnogo let dober pogled.

LD Vransko

V spomin

Jože Fojkar nas je 1. 10. 1972 po težki bolezni v 61. letu starosti za vedno zapustil. Bil je naš dolgoletni član, zadnjih nekaj let pa tudi član nadzornega odbora. Veselega in dobrega tovariša smo pospremili na zadnji poti v času, ko se začinjajo najlepši dnevi v letu za vsakega lovca. – Naj mu bo lahko gorenjska zemlja!

LD Selca – R.

Jakob Pogačnik, naš dolgoletni član, nas je nepričakovano zapustil 8. 10. 1972 v 62. letu starosti. Naravo je ljubil kot kmet in lovec, z njo je bil vse življenje tesno povezan. Med vojno je mno-

go pretrpel, pa tudi po njej, ko je obnavljal domačijo na lepem slemenu Sv. Mohorja. – Dobra in skromnega tovariša bomo ohranili v lepem spominu.

LD Selca – R.

Franco Vohu se je v 71. letu starosti 19. 7. 1972 za vedno ustavilo srce. Skoraj pol stoletja je bil član zelene bratovščine in vrsto let pomožni lovski čuvaj. Ob vsakem času smo ga srečevali v lovišču, kjer je marljivo polnil solnice, urejal lovske steze in opazoval divjad, ki jo je tako ljubil. – Lovski tovariši bomo dragega Franca ohranili v najlepšem spominu.

LD Podvelka – G. J.

Branko Korenu, našemu članu, je smrt 17. 7. 1972 pretrgala nit 42-letnega življenja. Bil je dober in zvest lovski tovariš ter ljubitelj divjadi. Njegovo priljubljenost je dokazalo številno spremstvo lovcov in drugih njegovih tovarišev na pokojnikovi zadnji poti.

Dragi Branko, zgodaj, mnogo prezgodaj si nas zapustil. Ohranili Te bomo v trajnem spominu!

Lovci LD Rače

Ing. Anton Homan. Letošnja jesen se je bližala, ko je nenadoma za našim častnim članom prof. dr. Jožetom Rantom odpadel še drugi list z drevesa LD Škofja Loka. Stojišče domačina, starega lovca ing. Antona Homana, ki je že od mladosti lovil v našem lovišču, je ostalo prazno. Do svoje smrti, ko je dočakal 77 let, je še redno zahajal v lovišče, zato ga na naših brakadah pogrešamo tem bolj.

Na zadnjo pot na domače pokopališče smo ga spremili in se od njega poslovili z lovskimi častmi.

Članu ing. Homanu in častnemu članu prof. dr. Rantu ohranimo časten spomin!

LD Škofja Loka

Jože Miklavčič, ustanovni in častni član LD Višnja gora, je umrl star 76 let. Dne

1. avgusta, v začetku meseca, ko se začne njegov najljubši lov na jerebe, smo ga lovci častno spremili do njegovega poslednjega doma na Žalah v Ljubljani. Turoben glas lovskega roga, strel iz lovskih pušk in zelene smrekove vejice so mu bile naš zadnji pozdrav. Odličnega jerebarja, izdelovalca raznih klicev in dobrega, vedrega tovariša bomo imeli vedno v lepem spominu.

LD Višnja gora – Š. B.

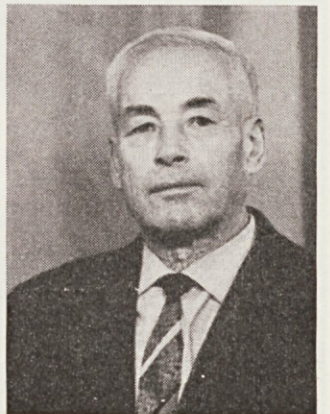
Jakob Maček, najstarejši aktivni lovec naše LD, je nekaj dni pred pričetkom skupnih lovov, 19. 9. 1972, nenadoma preminil, v 73. letu starosti. V lovske vrste je stopil leta 1928 in bil 44 let delaven in vzoren član zelene bratovščine s Križa in nato Gaja.

Lovci smo spremili svojega tovariša po lovskem običaju k zadnjemu počitku na selniško pokopališče. Na otvo-

Ing. Anton Homan

Jože Miklavčič

ritvenem lovu in lovskem posvetu pa smo dragega pokojnika še posebej počastili.

Lovci LD Gaj
nad Mariborom

Franc Mole, ustanovni član naše LD, dolgoletni predsednik, kinolog, svetovalec in naš lovski učitelj, je 27. julija 1972 v 66. letu življenja nenadoma zapustil lovske vrste. Še zelo mlad je vzljubil naravo in ji ostal zvest vse življenje. Lovski podmladek je učil prvih korakov v lovčev svet, postavljaj nas je na stojišča, klical lisice, srnjake ter se veselil lovskih uspehov. Do svoje zadnje ure je skrbel za svoje ljubljence, lovske pse. Sonce je mežikalo skozi goste deževne kaplje, prapori so se povsili, zadonel je lovski rog in jeknile so lovske puške v poslednje slovo tovarišu, odlikovancu z znakom za lovske zasluge.

Spominjamo se tudi naših pokojnih tovarišev: **Janeza Povšeta**, **Ivana Oberča** in **Alojza Janževca**.

Dobre lovske tovariše bomo ohranili v trajnem spominu!

LD Škocjan – Z. J.

Na lovu s ptičarjem v jesenski megli na Ljubljanskem polju

Foto VI. Pleničar

cilj mu je zreja, šola in delo tega človekovega prijatelja. Zveza klubov za zrejo športnih in službenih psov Slovenije ima danes 8 delavnih klubov in to v Ljubljani, Ce-

lju, Mariboru, Slov. Bistrici, Trbovljah, Škofji Loki, Kopru in na Bledu. Zveza in klubi prirejajo republiška, državna in mednarodna tekmovanja. V uvod za proslavo

50-letnega delovanja Zveze je bila 1. oktobra 1972 v Ljubljani mednarodna tekma, v načrtu pa imajo mednarodno razstavo psov vseh pasem v Ljubljani leta 1973 kakor

Lovska kinologija

Ob zlatem jubileju

Zveza klubov za zrejo športnih in službenih psov Slovenije je poleg Društva ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani najstarejša pasemska organizacija v Sloveniji, ki sta pionirja jugoslovanske kinologije. Društvo oz. Klub ljubiteljev ptičarjev je bil ustanovljen 23. 2. 1921, Klub ljubiteljev športnih psov pa 9. 11. 1922. Na podlagi delovanja obeh klubov pa je bila 24. 6. 1924 ustanovljena Jugoslovanska kinološka zveza. Že pred petdesetimi leti se je pokazala potreba za skupno delo v lovski in športni kinologiji. Kdor je ljubitelj čistokrvnega psa ne glede na pasmo, je kinolog,

Med odmorom na vzorni brakadi LD Sovodenj

Foto Mezek

tudi več javnih nastopov športnih in službenih psov. Na skupni večerji vodnikov, sodnikov in gostov po omejenih mednarodnih tekmah so bile izražene pohvale in želje za še plodnejše delo v športni kinologiji kot sestavni dejavnosti Kinološke zveze Slovenije kakor tudi Društva ljubiteljev ptičarjev.

Ob 50-letnici slovenske kinologije je izšla knjiga, v kateri je prikazan zgodovinski razvoj pasemskih organizacij Kinološke zveze Slovenije. Lovska in športna kinologija morata tudi v bodoče ostati eno telo Kinološke zveze, vsaka pa naj deluje v svojem delokrogu.

V tej knjigi v uvodni besedi med drugim pravi predsednik Lovske zveze Slovenije Rado Pehaček: »Danes si lovstva in njegove perspektive brez kinologije ne moremo predstavljati. Čim večja bo lovška in kinološka organizacijska povezava, tem večji bo skupni uspeh.« In še besede predsednika Kinološke zveze Slovenije Franja Bulca v omenjeni knjigi oz. brošuri: »Vsa pasemška društva in vsi klubi pa imajo nekaj skupnega: veliko voljo do društvenega in strokovnega dela ter še večjo ljubezen do psa, našega edinstvenega in najzvestejšega prijatelja.«

Sprejmite, športni kinologi, od vseh kinologov in pasemskih organizacij, posebno od častnega člana DLP in njegovega predsednika, iskrene čestitke z željo po še tesnejšem sodelovanju v korist in napredek slovenske in jugoslovanske kinologije! Skupno delo in skupni interesi naj nas še nadalje povezujejo pod pokroviteljstvom predsednika Jugoslovanske kinološke zveze generalpolkovnika Otmarja Kreačiča!

Vladimir Pleničar

Tekma ptičarjev v Vrtovinu pri Novi Gorici, 30. 9. 1972

Po daljšem času je LZ Gorica zopet organizirala poljsko tekmo ptičarjev; uspešno jo je vodil E. Rehar.

Lovišče je dala na voljo tamkajšnja LD. V njem je kar dovolj fazanov, jerebic, a manj zajcev. Teren je precej

valovit, kar psu nekoliko otežuje delo.

Disciplinirani vodniki so z zanimanjem sledili delu psov. Skoraj vsi vodniki so bili novinci, zahtev poljske tekme niso poznali, zato tudi psov niso pripravili, kakor je za tako tekmo in sploh za poljski lov potrebno.

Večina vodnikov je izrazila željo po tečaju o šolanju in vodenju ptičarja v lovišču, posebej pa še na preizkušnjah in tekmah. Verjetno bi bilo koristno, če bi merodajni poskrbeli za tovrstno izobraževanje lovcev, rejcev in vodnikov lovskih psov.

Delo psov na tekmah sva ocenila z Jožetom Selanom. Psi so pokazali naslednje uspehe:

Bora, starejša epagnuel bretonka, vodnik Zoro Kante. Je slabo šolana. Na vlekah in v prinašanju je popolnoma odpovedala; 58 točk.

Dina, JRPki 7246, tel. oc. dobro, vodnik Henrik Birsca. Po zasnovi dobra psica, ki ni dovolj in prav šolana, za tekmo nepripravljena, vendar vredna, da se vodnik potruji in jo izšola; 121 točk.

Beno, JRPki 7184, tel. oc. dobro, vodnik Marjan Lokar. Še mlad pes, ki ga vodnik še kar obvlada, nima pa pravilne šole. Pes je vreden truda za izšolanje; 58 točk. Doka, JRPki 7249, tel. oc. dobro, vodnik Ernest Rojc. Dobra psica, ki tudi ni šolana ter premalo vodena v lovišče; 109 točk.

Bora, JRPki 7055, tel. oc. dobro, vodnik Bogdan Lulik. Tri leta stara psica brez šole, ki je popolnoma odpovedala v prinašanju po strelu in na vlekah; 71 točk.

Bistra, RMPki 3210, vodnik Franc Živec. Po zasnovi prav dobra, vendar premalo in nepravilno šolana, vredna pa še nadaljnjega truda; 115 točk.

Ajka, JRPki 7245, tel. oc. prav dobro, vodnik Franko Kraševac. Mlada nešolana psica, ki je še kako vredna truda; 71 točk.

Brina, RMPEB 232, tel. oc. dobro, vodnik Stanko Pirjavec. Starejša nešolana psica, ki ni pokazala primernih zasnov; 76 točk.

Sava, JRPki 7220, tel. oc. prav dobro, vodnik Ciril Drnovšek. Po zasnovi kvalitetna, vendar nepravilno šolana, posebno v prinašanju po

strelu in po sledi; 113 točk. Aca, JRPki 7182, tel. oc. dobro, vodnik Vlado Arčon. Po zasnovi kvalitetna, vendar nepravilno šolana, posebno v prinašanju po strelu in po sledi; 98 točk.

Tiki, JRPki 7051, tel. oc. prav dobro, vodnik Peter Trampuš. Po zasnovi zelo dober, brez pravilne in dosledne šole, ima veliko smisla za delo po sledu na vlekah; 111 točk.

Ob tej priložnosti sta bili izjemoma preizkušeni tudi dve špringer-španjelki.

Bina, JRŠŠ 295, vodnik Sergej Črne. Pokazala je sicer zadovoljive lovske lastnosti, vendar je pri fazanu in zajcu le vidoglasna.

Dajka, JRŠŠ 260, vodnik Viktor Zdravec. Poleg dobrih lovskih lastnosti je pokazala še zanesljivo sledoglasnost na sledu zajca.

Dva psa izmed nastopajočih pa nista pokazala nobenega uspeha.

Jože Škofic,
kinol. sodnik

Preizkušnja jamarjev LZ Kranj v rovu in na planem, 7. 10. 1972 v Udin borštu

Ob prisotnosti sekretarja gorenjske LZ Rajka Marenčiča in vodje prireditve Franca Fistra je bilo preizkušenih v jamarjenju 12 psov, od tega 9 resastih lovskih terierjev (4 psi, 5 psic) in 3 jazbečarji (1 pes, 2 psici). Umetni rov iz betonske cevi premera 20 cm, nasut 5 do 8 cm z zemljo, je bil raven, dolg ca. 4 m in zaključen z betonsko cevjo premera 40 cm, ki je služila za kotel. Kot roparica je bil uporabljen jazbec.

Psi so opravili preizkušnjo v rovu z navedenimi uspehi –

I. lovski terierji, resasti:
Astor, JRLT 5863, lastnik Vlado Raztresen, Lučine – Gorenja vas, 66 točk;
Dago, RMLT 3263, lastnik Franc Ahačič, Begunje, 65 točk;
Dor, JRLT 5677, lastnik An-

Resasta istrijančka, stara mesec dni

Foto A. Korošec

drej Švab, Pristava – Tržič, 67 točk;
 Pajdaš, JRLT 2585, lastnik Franc Torkar, Koritno – Bled, 54 točk;
 Ada, JRLT 5766, lastnik Stefan Kržišnik, Puštal – Škofja Loka, 65 točk;
 Beča, JRLT 5802, lastnik Milan Veleršek, Zagorje ob Savi, 48 točk;
 Dora, JRLT 5679, lastnik Franc Heberle, Selo pri Bledu, 55 točk;
 Lajka, JRLT 5761, lastnik Jože Janša, Jesenice, 51 točk.

II. jazbečarji, resasti:

Car, JRJri 1266, lastnik Alojz Mertelj, Gozd Martuljek, 57 točk;
 Aša, JRJri 386, lastnik Rajko Marenčič, Križe – Tržič, 54 točk;
 Ajda, JRJri 1230, lastnik Janko Franc, Pristava – Tržič, 51 točk.

Vsi psi so bili tokrat v rovu ostri in vztrajni. Težavno je pa stvarno ocenjevati oz. primerjati jamarje med seboj, če je na razpolago tako preprost rov. Dejansko ni možno npr. natančno oceniti predmeta »preiskava rova«, saj gre v tak rov vsak malo priučen jamar brez obotavljanja in se takoj pojavi pred kotlom. Zato bo treba vsekakor postopoma zgraditi na vseh krajih preizkušeni umetne rove, kar najbolj slične jazbinsi oz. lisičini.

Na predlog Ivana Rojca si je Klub ljubiteljev psov jamarjev zadal nalogo po možnosti že drugo leto izdelati standardni rov na stroške Kluba na območju ZLD Ljubljana. Omenimo naj še, da ima KLPJ jazbeca, ki ga na željo posodi prireditelju preizkušnje.

Uspešni preizkušnji v rovu je sledila ocenitev jamarjev na planem. Tu je sodelovalo 12 psov, ocenjenih pa je bilo samo 7. Dosegli so naslednje uspehe:

I. lovski terierji, resasti:

Astor, 79 točk;
 Dago, 75 točk;
 Beča, 64 točk;
 Cica, JRLT 5577, lastnik Franc Fister, Naklo, 67 točk;
 Dila, JRLT 5801, lastnik Stane Herle, Potoška vas, Zagorje ob Savi, 65 točk.

II. jazbečarji, resasti:

Car, 60 točk;
 Aša, 55 točk.

Tudi ocene preizkušnje na planem so zadovoljive. Žal ni bilo ocenjenih kar 5 jamarjev, čemur pa je vzrok pomanjkanje divjadi. To je pa tisto, da v večini naših lovišč ni možno uspešno izvesti preizkušnje na planem. Treba bi bilo razmisliti, če ne bi zadostovalo že potrdilo kinološkega referenta LD, podprto z izjavo še dveh lovcev, da je pes sledoglasen ali vsaj vidoglasen, kar je predpisano za te pse celo pri uporabnosti preizkušnji za pridobitev naslova davež. Vreme je bilo megleno in oblačno, vendar sta bila zemlja in listje precej suha; tako je bilo delo psov na planem otežkočeno. Po zaslugi obeh kinoloških sodniških pripravnikov Andreja Tollazija in Jožeta Vestra, ki sta uspešno sodelovala, je bila prireditev pravočasno zaključena. Vsi sodelujoči zaslužijo pohvalo.

Ing. Marijan Cvenkel,
 kinol. sodnik

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo.

Lovski terierji:

Runo, JRLT 5619 – Cveta, JRLT 5622, leglo 8. 10. Rejec Oskar Špacapan, Ozeljan 135, 65261 Šempas.

Nemški kdl. ptičarji:

Beg Dokležovski, JRPki 6932 – Astra Topolovska, JRPki 5330, leglo 27. 2. Rejec Stefan Žilavec, Topolovci 21, 69261 Cankova.

Špringer španjeli:

Eko škalski, JRC 166 ŠŠ – Bina, JRŠŠ 606, leglo 23. 12. Rejec Jože Reisman, Log 2, 62342 Ruše.

Dolgodlaki jazbečarji:

Jambo v. Nurstätt, Nr. KD 5875 – Nička, JRJRJ 54 Jdd, leglo 10. 11. Rejec Viktor Vauhnik, Kersnikova 12, 62000 Maribor.

Novi sodniški pripravnik

Za ocenjevanje zunanosti in dela ptičarjev: Stefan Veren, Trg zmage 1, Murska Sobota.

Kinološka zveza Slovenije

Šaljive

»Ali lahko ustrelim še eno raco?«
 »Tega pa ne vem, ker race niso moje...«

Utemeljitev

Jaka na lovu ni imel uspeha, zato stopi k mesarju. (To se seveda ni zgodilo pri nas, ker pri nas ne moreš kupiti divjačine pri mesarju ali v trgovini.)
 »Vsi zajci so že odrti,« reče mesar.
 »Dobro, pa dajte kar odrtega.«
 Zvečer Jaka doma dobrodušno izroči zajca ženi.
 »Joj, kako to, da je zajec brez kože?«
 »Vidiš, draga ženka, to je bilo pa takole: Čakam in čakam pri kozolcu, kar pride za grm zajec in zajklja. Slekla sta se in jaz sem pomeril zajca...«

Lovci, ribiči!

veleblagovnica

globus

Kranj

ODDELEK »LOV - RIBOLOV«

Bogata izbira:

- lovske puške bokarice in druge dvocevke (Borovlje)
- zbrojevke (Brno)
- strelni daljnogledi
- naboji
- lovska oprema
- lovska oblačila
- celotna ribiška oprema

OBIŠČITE NAS!

25
LET

**prava
puška
za pravega
lovca**

LOVSKA PUŠKA

FRANCHI

Generalni zastopnik za
Jugoslavijo

GENERALTURIST

Kupite jo lahko v prodajalnah:

Zagreb – poslovalnica
Generalturist, Zrinjevac 18

Ljubljana – »Lovec«,
Gospodarska 12

Maribor – »Lovec«,
Gregorčičeva 11

Varaždin – poslovalnica
Generalturist, Trg narodnih
heroja 7

Split – »Ribomaterial«,
Titova obala 16

Dubrovnik – Robna kuća »SRĐ«,
Grška obala 44

Za vse informacije se
obračajte na

Zagreb

Moše Pijade 167,
telefon (041) – 34-681

Foto Janez Pogačnik: Lovec in kmet mu z ničimer nista postregla v kozolcu